Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
Kopija 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 158 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Liepos-July 10, 1947 ★ ★ ★ Metai XXXVII. Dienraščio XXIX.

Krislai

John Paul Jones.
Jei Neapsižiūrės, Brangiai Užmokės.
Labai Sena Padėtis.
Karščiai ir Susirinkimai.

Rašo A. BIMBA

Pereitą sekmadienį mūsų karinis laivynas labai iškilmingai atžymėjo savo didvyrio John Paul Jones dviejų šimtų metų gimimo sukaktį. Prakalbas sakė visi, kas tik norėjo. Jį gyrė, jį garbino. Daugiausia garbinimų išplaukė iš tų, kurių vienminčiai anais senais laikais tą patį Jones pragaro sūnum vadino.

★ ★ ★

Visi šitie garsiakalbiški oratoriai gražiai nuslėpė John Paul Jones idėjas. Jones buvo kairiausias iš kairiųjų, Thomas Jefferson tipo kovotojas.

Jis labai simpatizavo Francijos revoliucionieriams. Jis prašė jų, kad jie jį vadintų savo "draugu." Jokio kitokio titulo jis nepripažino. Vieną kartą jis pasakė:

"Taip ilgai ir taip desperatiškai aš kovojau už žmonijos laisvės reikalą ir už žmogaus teises ypatingai, jog jokiu būdu nebegaliu pripažinti žmonių skirstymo pagal rases."

★ ★ ★

Visų tautų, rasių ir kalbų žmonės yra broliai, yra draugai! Štai, kam gyveno ir už ką kovojo šis Amerikos laivyno didvyris. Jei jis šiandien gyvas būtų, be abejo, Taftai, Vandenbergai, Hearstai ir kiti torės jį bolševiku, raudonuoju vadintų ir neprileistų prie jokios atsakingos vietos valdžioje.

★ ★ ★

New Yorko miesto turčiai ir valdininkai vėl suskato šnekėti apie pakėlimą geležinkelių, busų ir gatvekarių fėro. **Šiandien čia važinėjimas labai prieinamas, labai pigus. Už penkis centus gali nuvažiuoti keliolika mylių.** Bet jei fėrą pakeltų iki 8 centų, tai reikštų, kad vidutinė šeima į metus turėtų išleisti važinėjimui nuo 30 iki 40 dolerių daugiau.

★ ★ ★

Miesto Taryboje komunistai Davis ir Cacchione smarkiai kovoja prieš fėro kėlimą. Bet ar jiems pavyks atsilaikyti?

Tai priklausys nuo visų New Yorko darbo žmonių. Sakoma, kad jie turės auksinę progą tarti savo žodį. Jei miesto valdžia fėro pakėlimą ir užgirtų, ji turėtų dar gauti piliečių daugumos užgyrimą. Tai reiškia, kad būtų leista žmonėms referendumu pasisakyti už ar prieš.

Tam reikia gerai pasiruošti. Darbo žmonės sudaro milžinišką gyventojų daugumą. Jiems fėro pakėlimas būtų sunkiausia našta. Todėl jiems reikia budėti.

★ ★ ★

Labai garsiai visur dejuojama, kad Europa palaipsniui dalinasi į du tautų bei kraštų lageriu — vakarus ir rytus.

Tas, žinoma, tiesa, bet tai juk nėra jokia nauja padėtis. Jau nuo 1917 metų Europa pasidalinusi į du lageriu: Vienoje pusėje didžioji Tarybų Sąjunga, kitoje kapitalistinės šalys.

Kas naujo šiandien, tai tik tas, kad šiandien Tarybų Sąjungos pusėje yra dar keletas šalių. Nors tose šalyse santvarka nėra socialistinė, bet jose smarkiai žygiuojama prie to. Balkanų šalys, Lenkija ir Čechoslovakija yra pasukusios kairiuoju keliu.

Tasai pasidalinimas dar nereiškia karą. Be karo galima ir turi būti apsieita. Nesusipratimus ir skirtumus galima išspręsti susitarimais ir nusileidimais.

★ ★ ★

Kai užeina vasaros karščiai, pasidaro sunku su organizacijų susirinkimais. Daugelis pradeda bijoti salių. Girdi, negalima karščio pakęsti.

Bet tai dažnai būna tik pasiteisinimas, tik pridengimas savo tingėjimo. Čia reikia laikytis seno, gražaus lietuviško posakio: "Šilima kaulų nelaužo!"

Susirinkimus laikyti ir lankyti reikia. Organizacija yra apskritų metų reikalas.

Darbo Federacija Reikalauja Bent 65 Centų Valandai

WASHINGTON. — Kongreso komitetas svarsto pasiūlymą nustatyt nemažiau kaip 60 centų būtinos algos už darbo valandą. Darbo Federacijos atstovai, kalbėdami tam komitetui, ragino pakelti mažių-mažiausią algą bent iki 65 c. Ligšiolinis įstatymas nusako tik 40 c. būtinos algos.

ANGLŲ KARALAITĖ TEKĖS UŽ GRAIKŲ KARALAIČIO

LONDON.—Anglijos karalaitė Elizabeth, sosto įpėdinė, susižiedavo su buvusiu Graikijos karalaičiu Philipu Mountbattenu, dabartiniu Anglijos armijos leitenantu.

Nekaltai 21 Metus Kalėjime Išvargintam, Pagaliaus, Dovanota Bausmė

PHILADELPHIA, Pa.—Frank Harris buvo nekaltai nuteistas kalėti iki gyvos galvos už žmogaus nušovimą. Išsėdėjus jam kalėjime 21 metus, dabar gubernatorius James H. Duff panaikino liekamąją dalį bausmės, nes tikrai įrodyta, kad Franko Harriso revolveris nebuvo iššautas ir kad jis buvo užtaisytas skirtingomis kulkomis, negu ta, kuri užmušė aną žmogų.

Valstijos senatorius John W. Lord duos Pennsylvanijos seimeliui pasiūlymą piniginis atlyginti Harrisui už neteisingą jo baudimą.

Marshallo Padėjėjas Šaukė Nuverst Sovietus

WASHINGTON. — Žymusis valstybės sekretoriau Marshallo patarėjas, Geo. F. Kennan, parašė straipsnį žurnale Foreign Affairs, kur ragino nuverst Sovietų valdžią; bet po straipsniu jis pasirašė X. Menama, kad jis pagamino ir Marshallo planą Europai.

Komunistų Partijos Sekretorius Eugene Dennis Nuteistas Vienus Metus Kalėti

WASHINGTON. — Federalis apskrities teisėjas David Pine nuteisė Eugene Dennisą, Komunistų Partijos sekretorių, vienus metus kalėti ir $1,000 baudos sumokėti už tai, kad Dennis paniekino kongreso Neamerikinių Veiksmų Komitetą. Po bausmės paskyrimo, Dennis tuojau buvo paliuosuotas už $10,000 iki apeliacijos, kurią jis duoda aukštesniajam teismui. Užstatą parūpino Civilių Teisių Kongresas.

Pirm skiriant bausmę, teisėjas siūlė Dennisui eiti į Neamerikinių Veiksmų Komitetą, sutikti atsakinėti į to komiteto klausimus ir tokiu būdu nušluoti panieką, kurią Dennis pirmiau išreiškęs Neamerikiniam Komitetui. Jeigu Dennis sutiks taip padaryti, tai teisėjas Pine žadėjo nebaust jo.

Dennis atmetė teisėjo pasiūlymą. Jisai priminė, kad kovo 26 d. jis pats atvyko liudyti Neamerikiniam Komitetui kas liečia sumanymus uždrausti Komunistų Partiją. Tuomet komitetas nedavė jam progos liudyti. O paskui komitetas neteisėtai pašaukė jį liudyti, kaip Dennis aiškino teisėjui. Tuomet Dennis atsisakė liudyti.

"Aš nepaniekinau kongreso," pareiškė Dennis teisėjui. "Todėl sąžinė neleidžia man apsiplaut nuo paniekos, kurios aš nepapildžiau."

Savo pareiškime pirm teisėjo nuosprendžio, Dennis sakė:

"Jeigu aš kaltas, tai tik dėl to, kad palaikau šalies Konstituciją, demokratinius mūsų krašto padavimus ir pamatinius jo įstatymus, kuomet juos laužo Neamerikinių Veiksmų Komitetas ir reakciniai jo rėmėjai."

Žmonių Laisvė Brangesnė Už Savo Asmens Laisvę, Sako Dennis

Kartu Dennis atsišaukė į milionus amerikiečių, kad teisėtais keliais panaikintų "pro-fašistinį Neamerikinių Veiksmų Komitetą, kuris tapo ėdančiu laisvę vėžiu."

"Laisvė man, kaip asmeniui, suprantama, brangi," pareiškė Dennis. "Bet darbrangesnė yra laisvė visų Amerikos žmonių."

Dennis Atmetė Teisėjo Siūlymą Dovanoti Bausmę, jeigu Dennis Pagerbs Neamerikinį Komitetą

Komunistų Vadas Pareiškė, kad Pro-Fašistinis Neamerikinis Komitetas Yra Neteisėtas ir Turi Būti Panaikintas, kaip Konstitucijos Laužytojas ir Ėdąs Laisvę Vėžys

Teismo Užgniaužti Parodymai prieš Komitetą

Sykiu Dennis skundėsi, kad teismas užgniaužė jo parodymus pamatiniais tos bylos klausimais, būtent:

"Per savo advokatus, liudytojus ir dokumentus aš stengiausi įteikt įrodymus, kad kongreso Neamerikinių Veiksmų Komitetas bando įvesti totalitarinę (fašistinę) minties kontrolę, policinę inkviziciją ir panašius, kaip šlykščiosios nacių slaptosios policijos, juoduosius sąrašus. Žodžiu sakant, kad šis komitetas yra įrankis tų, kurie bando užkarti savotišką fašizmą Amerikai.

"Bet, deja, džiūrei nebuvo leista girdėti nei matyti tų parodymų.

"Aš taipgi stengiausi įrodyti, kaip įstatymo dalyką, jog Neamerikinių Veiksmų Komitetas iš tikrųjų nėra joks komitetas dėl įstatymų leidimo, kad jis neturi konstitucinės galios ir kad savo veikimu šis komitetas laužo Pirmąjį ir Keturioliktąjį Konstitucijos pataisymus.

"Bet mano parodymai, plačiai paremiantieji šiuos tvirtinimus, taip pat buvo atmesti.

"Aš pakartosiu, jog šis komitetas neteisėtai pasisavino inkvizitorišką ir persekiojimų galią, kurią ryškiai uždraudžia šalies Konstitucija ir Teisių Bilius.

Kas Do Politikieriai Sėdi Tame Komitete

"John Rankinas, šio komiteto narys, neturi teisės čia būti—jis išrinktas per laužymą 14-jo Konstitucijos pataisymo (per neleidimą negrams balsuoti). Jo taisyklės yra tos pačios, kaip nuteistųjų Columbians (fašistų) ir linčininkų gaujos.

"Šio komiteto pirmininko Thomaso dora yra tokia, kaip New Jersey Standard Žibalo kompanijos, kurią teismas atrado kalta už trustinį bendradarbiavimą su mūsų priešais naciais karo ir taikos metu.

"Kongresmanas Mundt, šio komiteto narys, laikosi tų pačių taisyklių, kaip tariamas America First Komitetas, prieš - rooseveltinė grupė, fašistų Ašies šalininkė.

"Todėl nereikia stebėtis, kodėl šis komitetas neseniai pašventė tiktai 10 minučių išbūbnytam fašistinių veiksmų 'tyrinėjimui' Jungtinėse Valstijose, kuomet fašistų judėjimas kasdien vis labiau gręsia.

Ko Jie Siekia

"Taigi visai naturalus dalykas, kad toks komitetas ir pro-fašistiniai jo rėmėjai iš Fabrikantų Susivienijimo ir Jungtinių Valstijų Prekybos Rūmų kursto isteriją prieš komunistus, o tuo tarpu stengiasi panaikinti laisvas darbo unijas, pabloginti paprastiems žmonėms gyvenimą, griežtai apkapoti pilietines teises negrų, komunistų ir visų kitų pažangūnų, ir suardyti Amerikos - Sovietų draugiškumą, taigi sudraskyti ir Jungtinių Tautų vienybę ir taikos idėją.

"Taip darydami, šis komitetas ir jo rėmėjai stengiasi nutempti mūsų šalį vokiškuoju keliu į imperialistinį grobimą, į fašizmą, karą ir katastrofą . . .

"Aš tikiuosi, kad Amerikos žmonės atsimins šio teismo pamokas."

SENATORIŲ GRUPĖ PERŠA NAIKINT VETO TEISĘ JUNGTINĖSE TAUTOSE

WASHINGTON. — Keturi demokratai ir trys republikonai senatoriai duos sumanymą, kad kongresas paragintų Jungtines Tautas griežtai aprėžt arba panaikint didžiųjų valstybių teisę vetuot-atmest daugumos tarimus Jungt. Tautų Saugumo Taryboje. Veto teisę dabar turi penkios didžiosios valstybės Saugumo Taryboje — Amerika, Sov. Sąjunga, Anglija, Francija ir Chinija.

Tie senatoriai prisipažįsta, kad jie nori atimt veto teisę ypač iš Sovietų Sąjungos. Nes keturios kitos didžiosios valstybės Saugumo Taryboje paprastai išvien balsuoja.

Norint apkapot arba panaikint veto teisę, reikėtų pakeist Jungtinių Tautų čarterį. Tas čarteris sako, jog tiktai už 10 metų nuo jo priėmimo gali būti sušauktas visuotinas Jungtinių Tautų seimas čarteriui taisyti bei keisti.

Minimieji senatoriai reikalaus, kad kongresas ragintų Jungtines Tautas sušaukt speciali savo seimą čarteriui pakeisti, nelaukiant 10 metų. Jie sako, kad jeigu seimas dviem trečdaliais ablsų nutartų ir Saugumo Taryba 7 balsais prieš 4 užgirtų tokį nutarimą, tai galima būtų eiti prie veto aprėžimo bei panaikinimo.

Tiems senatoriams vadovauja demokratas Harry F. Byrd ir republikonas Homer Ferguson.

BERLIN. — Sovietų vyriausybė suėmė buvusių Hitlerio jaunuolių šaiką, kuri persirengus karinėmis rusų uniformomis, plėšė ir vogė sovietinėje Berlyno dalyje.

John Lewis Smerkia Fabrikantų "Pirktą" Kongresą

WASHINGTON. — Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis karčiai smerkė republikonų viešpataujamą kongresą, kuris išleido Tafto- Hartley'o įstatymą prieš darbo unijas. Lewis tvirtino, kad fabrikantai nupirko daugumą senatorių ir kongresmanų. Jis ypač pliekė republikoną senatorių Taftą.

GRAIKŲ MONARCHISTAI AREŠTAVO DAR 2000

ATHENAI, liep. 9.—Graikijos monarchistai urmu suėmė daugiau kaip 2,000 žmonių ir paskelbė, kad tie žmonės rengėsi per "komunistinį sukilimą" nuverst graikų monarchistų valdžią.

Federalis Teismas Panaikino Bylą prieš Wisconsino Komunistų Vadus

WASHINGTON. — Teisėjas James Proctor panaikino bylą prieš F. Blairą ir S. Eisenscherį, Wisconsino komunistų vadus. F. Hartley, kongreso darbinio komiteto pirmininkas, patraukė juos teisman už tai, kad jie paniekinę tą komitetą, atsisakydami liudyt prieš R. Buse ir H. Christoffelį, viršininkus CIO Auto Darbininkų Unijos Milwaukee. Šie du teisiami dėl to, kad užsigynė esą komunistai. Teisėjas D. Pine pirmiau patvarkė, jog negalima priverst žmogų pasisakyti teisme, ar jis komunistas ar ne.

Kongresmanas-Juodųjų Legiono Narys

WASHINGTON. — Prez. Trumanas skyrė kongresmaną R. F. Jonesą į federalių susisiekimų komisiją. Kuomet senato komitetas kvotė Jonesą, tai du nariai amerikinių fašistų Juodojo Legiono paliudijo, kad Jones įstojo į jų organizaciją.

ORAS.—Būsią apsiniaukę.

GROMYKO RAGINA IŠTRAUKT SVETIMĄ KARIUOMENĘ IŠ GRAIKIJOS

Reikalauja, Kad Jungtinės Tautos Tvarkytų Visą Graikijai Skiriamą Paramą; Atmeta Rubežių Tėmijimo Komisiją

LAKE SUCCESS, N. Y.—Sovietų delegatas Andrius Gromyko prašė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą pašalint visą anglų-amerikonų kariuomenė iš Graikijos. Kartu Gromyko ragino įsteigti Jungt. Tautų komisiją, kuri turėtų tvarkyti visą skiriamą Graikijai paramą. Jis pasiūlė Saugumo Tarybai rezoliuciją, kuri smerkia monarchistų valdžios diktatūrą ir kruviną terorą Graikijoje.

Gromyko atmetė Balkanų tyrinėjimų komisijos daugumos raportą, kuris pasakojo, būk Jugoslavija, Bulgarija ir Albanija laužo Graikijos sieną, būk šios šalys ginkluoja ir lavina graikų partizanus ir siunčia per rubežių karui prieš Graikijos monarchistų valdžią.

Gromyko užreiškė, kad patys Graikijos monarchistai daro provokatoriškus įsiveržimus į Jugoslaviją, Bulgariją ir Albaniją, o ne jugoslavai, albanai ar bulgarai į Graikiją.

Už naminį karą Graikijoj žymia dalimi kalti anglai ir amerikonai, kurie kišasi į vidujinius to krašto reikalus ir drąsina monarchistų terorą, sakė Gromyko.

Kas liečia liudytojus, kurių klausė dauguma tyrinėjimų komisijos, tie liudytojai buvo monarchistų karininkai, kriminalistai; nacių bendradarbiai, graikų tautos išdavikai, kurie buvo pabėgę užsienin, o paskui sugrįžo tarnauti monarchistų valdžiai. Didelė dalis liudytojų buvo nusmerkti mirt asmenys. Valdžia jiems žadėjo dovanot gyvybę, jeigu jie liudys taip, kaip monarchistai jiems padiktuos.

Antra vertus, tyrinėjimų komisija nepaisė kitų liudytojų, kurie rodė teroristinius ir provokatoriškus monarchistų žygius.

Žmogžudiškas monarchistų teroras priverčia daug graikų dėl pačios gyvybės bėgti į kaimyniškas šalis, ir tokius bėglius Jugoslavija, Bulgarija ir Albanija įsileidžia, pagal tarptautines teises, bet Graikijos monarchistai rėkia, būk tos šalys priima partizanus, ginkluoja ir vėl grąžina. Monarchistai ir jų sėbrai užsieniuose pasakoja, būk tik raudonieji - komunistai kovoją prieš monarchistus, o "iš tikrųjų demokratinė Graikija kovoja prieš demokratijos priešus," pareiškė Gromyko.

Jisai reikalavo atmest amerikonų siūlomą Jungt. Tautų komisiją tėmyti rubežius tarp Graikijos, iš vienos pusės, ir Jugoslavijos, Albanijos ir Bulgarijos, iš antros pusės. "Tokia komisija būtų tiktai skraistė, už kurios tam tikri kraštai stengiasi paslėpt savo kišimąsi į vidujinius Graikijos reikalus," pabrėžė Gromyko.

Jersey City.—Automobilyje sudegė 4 metų mergaitė Barbara Evans.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... George Kuraitis
Secretary Treasurer ..... Nick Pakalniškis
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00
United States, six months	$3.75
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$8.00
Canada and Brazil, six months	$4.00
Foreign countries, per year	$9.00
Foreign countries, six months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Thomas E. Dewey Medžioja Pasekėjus

Diena po dienos artinasi 1948 metai ir prezidentiniai rinkimai. Republikonai ruošiasi, ypatingai ruošiasi tie, kurie trokšta būti republikonų kandidatais į prezidentus ir vice-prezidentus. Jų yra nemažai—Dewey, Taft, Vandenberg, Warren, Martin, Stassen ir dar keletas kitų. Iš jų visų gal tik Stassen šiek tiek panašesnis į pažangų žmogų, bet reikia žinoti, kad ir jis pasisakė už anti-unijinį Taft-Hartley įstatymą.

Daugiausia kalbama apie Dewey, New Yorko valstijos gubernatoriaus, kandidatūrą. Jis, mat, anais metais kandidatavo ir smarkiai pasirodė. Nors, tradiciniai, pralaimėjęs kandidatas antru sykiu nebestatomas, bet Dewey žada šią politikierių tradiciją sulaužyti. Jis jau sušilęs darbuojasi nominacijų laimėjimui. Jis neatsiduoda likimui ir laimei. Dabar jis pasileido į vakarus su ilgu maršrūtu. Nors išvažiuodamas žadėjo, kad ši jo kelionė bus tiktai paprastos atostogos, bet kur tik pasisuka, visur turi pasitarimus su republikonų veikėjais. O kalbasi, žinoma, savo kandidatūros reikalais. Net Texas valstijos vadai pažadėjo savo paramą. Kai pabaigs šį maršrūtą, Dewey jau turėsiąs nominacijas savo kišenėje.

Dewey pirmybę prieš kitus kandidatus turi tame, kad jis žada laimėti New Yorko valstiją. O tai didžiausia valstija ir jos laimėjimas gali nulemti republikonų laimėjimą rinkimuose. Antroji valstija, kurią svarbu laimėti, yra Californija. Ten yra Warren, kuris neišmeta savęs iš kandidatiškų galimybių, bet Californijoje faktinai bosauja Hooveris. Gi Hooveris, manoma, yra giliai "įsimylėjęs" į Dewey ir jeigu jis patars Warrenui savęs į kandidatus nekišti, Dewey turės Californiją.

Tai visa, žinoma, yra spekuliacijos ir spėliojimo stadijoje. Laiko dar daug yra ir kol kas kiti republikonų šulai tebetyli. Kad Vandenberg, Taft ir kiti nenusileis Dewey, tai netenka abejoti. Kiekvienas jų turi savo kliką ir kiekvienas ištroškusiai sapnuoja apie Baltąjį Namą.

Mainierių Laimėjimas

Du trečdaliai minkštosios anglies mainierių pasirašė kontraktą ir pradėjo dirbti. Šiuos žodžius rašant, dar sutarties nepriėmė pietinių valstijų kasyklų savininkai. Bet, manoma, jie irgi sutartį pasirašys. Tai reikštų, jog šiuo tarpu angliakasių streiko nebus. Sutartis tęsis vienerius metus.

Naujoji sutartis esanti labai palanki mainieriams. Jie gauna geroką algų pakėlimą ir kitokius pagerinimus. Ypatingai mainierių unijai pavykę apeiti tūlus Taft-Hartley įstatymo punktus.

O tas tik parodo darbininkų vienybės galybę. Be organizacijos ir vienybės, suprantama, mainieriai nieko nebūtų laimėję. Kasyklų savininkai nusileido ne iš meilės mainieriams.

Sukčiai Kaip "Redbeiteriai"

Suradimas kongresmano May kaltu didelėse suktybėse garsiai patvirtina istorinį faktą. Tai dar vienas įrodymas, kad kurie tik sušilę raudonųjų ieško po lova ir visus gąsdina raudonbaubizmu, yra žmonės be visuomeninės dorovės. Juo didesnis sukčius ir lupikas, tuo garsiau jis šaukia prieš raudonuosius, visur juos suranda ir visur juos medžioja.

Į bėdą pakliuvo tik vienas May. Bet kiek kitų panašių "redbeiterių" vaikštinėja laisvi ir sėdi garbingose vietose, nors turėtų būti pažeminti ir sėdėti belangėje?

Paklydėliai ir Pabėgėliai Sugrįžta

Kai aną dieną Tarybinė Vyriausybė paskelbė, kad visi rusai iš Chinijos gali grįžti į savo gimtinį kraštą, daug kas sakė: O kas to paraginimo klausys? Bet dabar komercinės spaudos korespondentai rašo iš Šanghajaus ir kitų didmiesčių, kad beveik visi rusai užsiregistravo grįžti Tarybų Rusijon. Manoma, kad neužilgo Chinijoje rusų kolonijos kaip ir nebeliks.

Šitie rusai, beveik visi, yra pabėgėliai nuo 1917 metų revoliucijos. Daugelis jų užaugino užsienyje šeimas. Per daug metų jie laukė bolševizmui galo ir bijojo grįžti namo. Bet sunkus užsienyje gyvenimas išmokė juos labai daug. Jie pagaliaus įsitikino, kad Rusija ir be jų labai gražiai apsėjo ir galės amžinai apseiti, kad jie smarkiai suklydo, kai darbavosi sugrąžinimui carizmo. Carizmui sugrįžimo vilties seniai nebeliko. Reikia susitaikyti su naujuoju tarybiniu gyvenimu. Geriau vėliau, negu niekad! Ir štai, kuomet tėvynė paragino juos mesti klaidžiojus po svetimus kraštus, sugrįžti namo ir prisidėti prie krašto atstatymo, jie beveik visi atsiliepė ir ruošiasi kelionėn.

Kažin kiek lietuvių pabėgėlių pasimokys iš šio karo rusų patyrimo? Juos irgi Lietuva kviečia ir ragina grįžti namo, kur visiems vietos, darbo ir duonos yra. Gaila, kad kriminalistai ir fašistai daugeliui neprasikaltusių pabėgėlių yra galvas susukę. Šiandien jie nepajėgia savo likimą matyti anų laikų rusų pabėgėlių likime.

Anglijos Mainierių Unijos Vadovybė

Anglijos mainierių unija yra didžiausia visoje šalyje. Ji turi šešis šimtus tūkstančių narių.

Kas svarbiausia, tai kad šios unijos vadovybė atvirai ir nesvyruojančiai eina kairiuoju keliu. Unijos prezidentu yra Will Lawther, kuris moka labai gražiai sugyventi ir veikti išvien su komunistais. Unijos generalinių sekretorium yra Arthur Horner, veiklus ir visiems žinomas komunistas.

Darbiečių valdžios ir reakcijonierių pastangos pakeisti šiuos mainierių unijos vadus konservatoriais nevyksta.

Niekšybes Slėpdami Patys Suniekšėja

Pabėgėliai Vokietijoje leidžia desėtkus laikraščių. Mačiau jų keletą. Visiems jiems būdingą viena ypatybė: visuose juose nė su žiburiu nerasi tiesos apie Tarybų Lietuvą ir visuose juose viešpatauja amžinoji tyla apie vokiškųjų okupantų siautėjimą Lietuvoje Antrojo Pasaulinio Karo metu. Iš to, man atrodo, nesunku spręsti pats pobūdis žmonių, kurie apie tuos laikraščius susispietę. Dauguma jų, aišku, yra fašistai ir buvę hitlerininkų sandarbininkai.

Toji padėtis, matyt, kelia nerimą tuose, kurie nėra rankų susitepę, arba kurie jaučiasi, kad šis nuslėpima hitlerininkų siautėjimo Lietuvoje labai prastoje šviesoje perstato visus pabėgėlius. Tai galima spręsti iš straipsnio "Ir Lietuvoje buvo Lidice," telpančio Lietuvių Žodyje. Straipsnio autorius yra Jeronimas Cicėnas.

Cicėnas sako:

"Iš viso nesuprantama, kodėl mes tylime apie Lietuvos okupantą Nr. 2. Argi taikstomasi prie dėsnių — apie mirusius nieko, nebent gera? Deja, šis dėsnis okupantų atžvilgiu nevalia taikyti. Niekšą, nors jis ir kritęs, angelu negi vadinsi, o jei vadinsi, pats suniekšėsi, nes bandymas niekšybes nuslėpti jau yra nusikaltimas prieš tautiečius, kurie žuvo koncentracijos stovyklose, Gestapo rūsiuose, frontų kaiteliojimesi ir trėmtyje." (Lietuvių Žodis, 1947 m. geg. 15 d.)

Man atrodo, kad čia Cicėnas tik nuduoda nesuprantąs, kodėl to paties Lietuvių Žodžio ir kitų pabėgėlių laikraščių redaktoriai ir bendradarbiai slepia vokiečių siautėjimą Lietuvoje. Viena, daugelis jų tiesioginiu ar netiesioginiu būdu padėjo jiems tą terorą pravesti. Antra, jie ir šiandien dar nėra įsitikinę, kad skerdimas žydų ir tarybinių žmonių, taip pat karo belaisvių raudonarmiečių, buvo baisi kriminalystė. Trečia, ar galima kalbėti apie vokiškuosius žmogėdras, o nieko nesakyti apie lietuvius fašistus, kurie 1941 m. birželio mėnesį padėjo tiems vokiečiams įsibriauti ir užkariauti Lietuvą ir paskui per tris okupacijos metus tose skerdynėse jiems talkininkavo?

Klausimas yra: Jeigu fašistus ir nacių talkininkus išmestum iš pabėgėlių spaudos redakcijų ir leidyklų, kas tuos laikraščius besuredaguotų ir išleistų? Cicėnas pats tą geriausia žino. Vadinas, jis slepia lietuviškų niekšų niekšybes.

O gal jis savo straipsnyje buvo juos prisiminęs, bet Lietuvių Žodžio redaktoriai išbraukė? Negalima suprasti, kaip galėjo jis paminėti Lohse, Esse, Renteln ir visą eilę kitų vokiškų pabaisų, bet pamiršo Kubiliūną, Plechavičių ir kitus lietuviškus kriminalistus?

Toliau savo straipsnyje Jeronimas Cicėnas paduoda keletą skaičių apie vokiškųjų žmogėdrų siautėjimą ir patvirtina tai, ką galima rasti pereitų metų Lietuvių Literatūros Draugijos knygoje "Prisikėlusi Lietuva." Jis rašo:

"Pagal nepilnus duomenis, Lietuvoje koncentracijos stovyklose naciai išnaikino 156,000 karo belaisvių ir sudegino arba negyvai nukankino 300,000 civilių. Gal kas mėgsta smulkmenas: 1941 m. rugsėjį Eišiškėse SS iš kulkosvaidžių sušaudė 800 žmonių. Prieš tuose vokiškieji žudikai, SS kap. Reinarto vadovaujami, nužudė per 30,000 žmonių. Žvigterkim į IX fortą Kaune. Kasdien grioviuose gulėdavo po 3,000-4,000 lavonų kiekviename (iki 1943 m. spalio mėn. ten sunaikinta per 50,000 žmonių).

"O kiek žmonių žuvo švenčionių apskrityje, kai SS batalijonai nusiaubė kiekvieną žemės metrelį? O Pričiupio tragedija? Tai kaimas Rūdninkų girių atokaitoj prie plento iš Vilniaus į Gardiną. Tai pagarbos vertas kaimas: lietuviškas ir giedras kaip vaiko šypsena prieš saulę. Ne vieną okupaciją vyriškai pergyveno, ir mirė kankinio didvyrio mirtimi 1944 m. birželio 3 dieną. Vokiečiai budeliai, apsupę kaimą ,vyrus suvarė į vieną pastatą, o moteris ir vaikus —į kitus tris pastatus — ir padegė. Kai, pastatams baigiant degti, pusgyviai vaikai šliaužė lyg ugnies kupsteliai ,o vyrai kaip padegtos strėlės šokinėjo iš pamatų degėsių,—prabilo tankų kulkosvaidžiai. Žuvo 119 žmonių (69 vaikai, 29 moterys ir 21 vyras).

"1942 m. sausio mėn. Rygoje buvo įsteigta draugija 'Ostlandui' administruoti, kurios pagrindinis tikslas buvo dvaruose įkurdinti vokiečius kolonistus. Pagal nepilnus 'Eltos' duomenis, 1942 m. rudenį jau 16,300 vokiečių šeimų buvo įkurdinta. Lietuvoje. Per visą okupacijos laikotarpį vokiečiai negailestingai mėtė ūkininkus ir plėšė ūkius. 1942 m. rudenį 2,087 ūkininkai neteko žemės Marijampolės, Kėdainių, Vilkaviškio ir Tauragės apskrityse. Buvo atimtas ir kilnojamasis inventorius: 2,475 arkliai, 2,267 karvės, 2,973 kiaulės, 2,386 avys, 1,426 plūgai, 1,318 akėčių ir 859 vežimai. Jie turėjo palikti ir šiuos javų kiekius: 16,037 dv. cnt. rugių, 1,314 dv. cnt. miežių, 22,914 dv. cnt. avižų, 57,052 dv. cnt. bulvių ir tt.

"Vien Kaune ir Vilniuje sunaikinta 14,012 gyvenamųjų namų. Kas atlygins nuostolius, kurių lietuvių tauta patyrė naciams sudeginus evangelikų reformatų sinodo biblioteką, įsteigtą 1611 m. ir turėjusią 20,000 knygų unikumų iš 16-18 amžių? Kas atgailės šiaulių 'Aušros' muziejaus sunaikinimą?"

Tai šiurpulingi skaičiai. Bet jie, žinoma, tepasako dalį tos žalos, kurią vokiški okupantai padarė lietuvių tautai. Ir vėl, žinoma, negalima praeiti pro pabėgėlius. Kiek jie, bėgdami iš Lietuvos, išsivežė padargų ir gėrybės! Man Lietuvoje pasakojo: Kurie pabėgo, tai griebė ir vežėsi ką tik sučiupo ir galėjo išsivežti. Beveik viskas, kas tik ant ratų ir keturių kojų buvo, buvo begančiųjų konfiskuojama ir traukiama Vokietijon.

Amerikos lietuviams sunku įsivaizduoti, koks tai baisus buvo okupantų ir bėglių paliktas Lietuvos apiplėšimas! **A. Bimba.**

Stanley ir **Mary Meison** (Stasys ir Marijona Meškauskai), waterburiečiai, š. m. gegužės 25 d. minėjo 40 metų savo vedybinio gyvenimo sukaktį. (Jų sutuoktuvės įvyko 1907 m., gegužės mėn. 25 d., Philadelphijoj).

Tą proga draugai Meisonai paaukojo $10 Laisvei, $5 Liaudies Balsui ir $3 Lietuvių Laisvės Radijo Kliubui. Savo laiškelyj Laisvės redakcijai draugai Meisonai rašo: **"Linkime, kad Laisvė ir ateityje pasekmingai gintų demokratiją ir skleistų apšvietą darbo žmonėse, kaip darė ligi šiol."**

Laisvės redakcija draugams Meisonams linki pasekmingai sulaukti auksinio vedybinio gyvenimo jubiliejaus!

Kas Ką Rašo ir Sako

SAKO: LAIKAS BUDĖTI, LAIKAS VEIKTI

Savaitraštis **New Masses**, rašydamas apie tai, kad George Sylvester Viereck, vokietis fašistas, tapo išleistas iš kalėjimo 18-ka mėnesių anksčiau, negu reikėjo, žymi, kad prieš 4-rius metus, kai Viereckas buvo teisiamas, tuomet Amerikos vyriausybė persekiojo fašistus, gi dabar, kai jis buvo išleistas iš kalėjimo, toji pati vyriausybė puola anti-fašistus. Vadinasi, Viereckas gali gražiai pasijuokti.

Savaitraštis rašo:

Viereckas tapo išlaisvintas tuomet, kai jis gali pasidžiaugti sekamais įvykiais: (1) nusmerkimu generalinio USA kompartijos sekretoriaus Eugene Denniso dėl kongreso paniekinimo; (2) nusmerkimu Gerharto Eislerio, vokiečio komunisto, maksimaline vienerių metų kalėjimo bausme ir $1,000 už kongreso paniekinimą; (3) pasmerkimu šešiolikos Joint Anti-Fascist Refugee Komiteto vadų dėl to paties nusižengimo; (4) nusmerkimu Carl A. Marzani'o, buvusiojo valstybės departmento tarnautojo, nuo vienerių iki trejų metų kalėjimam dėl paslėpimo kompartijos narystės; (5) pavarymu iš vietų (darbų) dešimties valstybės departmento tarnautojų dėl "saugumo" priežasčių.

Savaitraštis nurodo, jog visa tai parėjo iš pasidarbavimo vyriausiojo amerikinio hitlerizmo sparno, Ne-amerikinės veiklos tyrinėjimo komiteto, kuriam padėjo teisingumo departmentas, ir visa tai daroma tam, kad sunaikinti konstitucines teises progresyviams amerikiečiams ir jų organizacijoms.

Toliau **New Masses** pareiškia, jog šitie pasmerkimai nebus taip lengvai praleisti, — **pasmerktieji apeliuos į aukštesnes teismo instancijas.** Tolydžio svaitraštis ragina Amerikos žmones stoti į kovą, reikalaujant išlaisvinti Dennis'ą, taipgi reikalaujant, kad būtų panaikintas Ne-amerikinis komitetas. Tuo reikalu siųsti laiškai reikia savo kongresmanams ir teisingumo sekretoriui (Attorney General) Tom Clark'ui.

Už Savo Teises

Kiekvieno darbo žmogaus padėtis yra sunki, ypač šiais laikais, kuomet pragyvenimui reikalingiausi reikmenys brangsta, jų kainos milžiniškais šuoliais kyla ir darbininkas nors ir dirbdamas sunkiai gali sudurti galą su galu.

Bet moters darbininkės gyvenimas yra dar sunkesnis, ji išdirbusi fabrike ar šiaip kokioje dirbtuvėje aštuonias darbo valandas tarp garų, dūmų ir dulkių, nusikamavusi skuba į namus, kur jos laukia šimtai darbų ir vietoje poilsio vėl stoja prie darbo, kad aprūpinus savo šeimyną ir sutvarkius šiek tiek namų ruošą.

Moteris darbininkė visuomet yra daugiau už vyrus nuskriausta kaip darbe, taip ir atlyginime už jos darbą. Daugumoje fabrikų moterys dirba vienodus darbus su vyrais, bet atlyginimą gauna daug žemesnį, nežiūrint, kad turi dirbti virš savo jėgų; dėl to dauguma moterų darbininkių labai greitai nustoja sveikatos. Tankiai pagalvoji, kodėl mes, moterys, ne visos suprantame savo padėtį, nesistengiame analizuoti savo gyvenimo padėties ir nestojame visos kovoti prieš tą tokią didelę neteisybę, prieš tuos sunkumus, kuriuos kiekviena jaučiame, kad mūs kas kartą vis labiau slėgia. Dar pasitaiko mūsų tarpe tokių, kurios nenori suprasti, iš kur tie visi sunkumai ir stoti vieningai dirbti organizaciniame darbe. Nes tik vieningai kovodami ir bendromis jėgomis galėsime pagerinti savo gyvenimo sąlygas ir išreikalauti geresnį atlyginimą ir geresnes gyvenimo sąlygas. O kad tas įgyvendinti, mūsų visų pareiga organizuotis, dirbti organizaciniame darbe ir kartu su visa darbininkija kovoti už geresnes gyvenimo sąlygas.

Nežiūrint, kad organizacinis darbas užima nemažai laiko, kurio mums taip trūksta, nes gryžus iš fabriko, arba šiaip iš kokio darbo, dar ir namuose turime daug neatidėliojamų darbų ir tik nutraukus miegą arba sekmadieniais galime atlikti šį bendrą organizacinį darbą, bet ir čia daugumoje atvėjų turime susidurti su kliūtimis ir nekurioms mūsų draugėms tenka labai daug nukentėti. Besikalbant su viena darbo drauge organizaciniais klausimais man teko girdėti iš jos nusiskundimas, kuris mane labai sujaudino. Ši draugė man tarp kitko pareiškė:

— Neverskite mane užimti kokias nors pareigas, nes susirinkimų lankyti mano sąlygos neleidžia, vyras pyksta, kuomet išeinu iš namų ir nenori leisti, o kaimynai net pritaria tam ir visokias kalbas pramano."

Nežiūrint, kad P. P. A. Ł. Kongrese, įvykusiame Montevideo kartu su visais atstovais dalyvavo ir mūsų moterų atstovės, kurios apibudindamos moterų padėtį ir jų reikalavimus, prašė draugų vyrų padėti joms organizacinio darbo veikime, nes ši užduotis priklauso tiek vyrams, tiek moterims, bet nežiūrint to daugybė moterų yra varžomos iš vyrų pusės, kurie verčia jas, kad pasitenkintų tik šeimininkystėje ir moteris tokiais atvėjais jaučiasi neturinti laisvės, kas sudaro tuos sunkumus, kuriuos mes turime nešti dėl moters atsilikimo organizaciniame darbe.

Draugės moterys, nors sunki yra mūsų padėtis, bet mes turime mokėti kovoti darbe, ir šeimoje, nežiūrėkime jokių apkalbų, nes tik per kovą galėsime atsiekti laisvę tiek fabrike, tiek šeimoje. *Suvalkietė.*

(Iš "Vienybės")

ENGLISH SECTION

B'lieve Me

By FRANK STULGIS

Note: Being that Frank Stulgis is still trying to dig himself out of a sand trap at one of the New York City Golf Courses in preparation for the Eastern LDS Golf Tourney, we are presenting another view on the current discussion on art vs. sports. This time Harry Mitkus airs his views.

To Those Who Pronounce "LDS" With Bated Breath

By HARRY MITKUS

With all due pardons to Frank Yakstis for the use of his heading with the exception of a few letters, I'd like to point out how his current title may be reversed.

It seems our good friend Mr. Bovinas has written an article! And it seems that a half dozen articles were written in rebuttal! Fine! Now, we have finally found a subject on which folk take enough interest and time to compose these articles. We need more of them. Opinions and plans may be greatly altered by such articles.

Congratulations must be offered to Frank Yakstis for his article, for its well versed lines and his thoughts of the current discussion. His article, I admit, has a lot of good points which everyone more or less agrees on, but I'm afraid that there are enough points that warrant a little clarification. Hence, my rebuttal.

Mr. Bovinas did not write his article on the basis of his own personal opinion, nor did he write it with the opinions of older persons as Mr. Yakstis seemed to think. He was urged mainly by a certain group of young American-born Lithuanian youths.

Perhaps these younger people, of which I am one, cannot see how, by sports alone, the Lithuanian movement can exist; that sports alone can keep this paper going; that sports alone can keep any Lithuanian organizations going. Remember that the LDS was not formed solely for the purpose of propagating sports activity, and that without the old fashioned ideal of our so-called old fashioned elders, the LDS itself would not be there. Mr. Bovinas' main thought was not in the condemnation of sports, but that sports alone can not keep things rolling, that other activities should be emphasized with equal or more importance.

Our argument is that such an organization as the LDS should think of something else besides bowling and golf, once in a while a little softball. It's big enough to expand its activities, yet it confines itself to sports alone, and that not fully, for sake of argument. The sporting field isn't confined alone to the ones mentioned above. Can it be that every sports-inclined person either plays golf or bowls? Can it be that there isn't any other sport equally important? Maybe not!

Now, here is the most important point in our argument. This is not an opinion from the LMS, but rather from members of the LDS that participate in LMS activities. We realize that there should be some changes made.

It was mentioned that the drums of LMS are just pattering away. Well, then it pattered away enough to gather 10,000 Lithuanians together in Chicago. Did the Bowling Tournament in Detroit do the same?

Another thing I'd like to clear up. Our coming festival this autumn is not run by the Central LMS. It is being sponsored by the 3 District alone.

Oh yes, we have faults in the LMS and we know what they are. We know it needs improvement and lots of it. And our comparatively newly formed executive committee is trying its utmost to correct them. We know that the center of the LMS in Chicago is gahering cobwebs, but here in New York we are at least sweeping them away as fast as they gather.

As far as our meeting goes, it is just a matter of convenience that we hold them at Laisve Hall. Our correspondence is addressed there for the simple reason we have no other center. We do not have the funds to do things right yet. Thus, our emphasis on this coming festival and our pleas for assistance from all Lith organizations. The LMS is not a private organization. Its members are not mainly individuals, but rather choruses, drama groups, artists, teachers, composers, and fine-arts groups of every sort. We are growing, too. The youth is taking over and with cooperation of older folk we will see what will occur in future affairs. No, its activities are not going to boom over-night, nor will it surprise the world by throwing enormous affairs. It will take time but we will succeed! There is enough youth interested in the fine arts to warrant the upkeep and ideals of the LMS. Perhaps someday it will really be able to help our talented Lith youth in their chosen fields.

We are trying, in our way, to build cultural activities just as well as those who are trying to build up sports, but which is more important? You can play ball, bowl anywhere. But that is not keeping Lithuanians together. The only way is through culture — more can participate, not as participants, but at least as the audience. In sports you will never have the audience.

The issue we are trying to clear-up is that the LMS is not condemning sports, but rather that a little more emphasis by the LDS be placed on cultural activities is requested by some LDS members.

So, I suggest a joint meeting of both groups be held as soon as possible, to settle our differences around a table. Arrangements can easily be made thru' this paper. How about getting together, but soon?! Perhaps we can reach some amiable solution to our problem. Remember, all it takes is a little cooperation.

The Taft Act...

In response to the many questions being asked as to how the Hartley-Taft Act which was passed over the President's veto by Congress would affect them as union members and workers, we print the following information:

The closed shop along with union hiring hall and preferential union shop is outlawed.

The union shop and maintenance of membership could be demanded only if a majority of union, non-union and anti-union workers in the bargaining unit vote for it.

The National Labor Relations Board is increased from three to five members, with its chief counsel having final say on whther a case should be prosecuted. All members must be approved by the Senate.

New Jersey LDSers Join in Eastern Golf Preparations

With a group of New York and Connecticut golfers ready to take part in the Eastern LDS Golf tournament which is being planned for Connecticut for this fall, word had been received from Bob Žukauskas that he is working on the tourney from the New Jersey Side of the Hudson River.

Bob, who is a good LDS sportsman and "menininkas" from the Jersey side says that in preparation for the tourney he has just purchased a brand new set of golf clubs and is rounding up New Jerseyites to take part.

Further word is also expected to come from Connecticut, which is to be the main base for the tournament, with most of the participants expected from that state. Massachusetts, noted for its isolationism in so far as LDS sports are concerned, is also expected to come across within the next week or so.

It looks like a bang-up tournament coming up. However, so far we haven't heard from the ladies. Well, what do you say, girls? How about it?

Those interested in the tournament should write to the Laisve English Section immediately. Plans have to be completed and arrangements made. We want to see how good a response we can get before making reservations and things.

And this is important, in case you have been worried about it — **you do not have to be an LDS member to participate in the Eastern LDS Golf Tourney! The more the merrier.**

The address is: Laisve English Section, 427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

Letters to The Editor

LMS vs. LDS

Dear Editor: In a recent English Page you asked for a pro and con discussion on the LDS and LMS. Frank Stulgis' column made a comparison also on the same question. So, I'll take his point first.

Frank Stulgis brought out a question about outstanding person or persons in either organization. Perhaps our own selfish ego or financial circumstances do not permit a person who could be to become outstanding. Chicago proved there are young people in cultural arts who may one day prove to be something.

About a merger, the Editor asked for our opinion. Mine is that the two are so far apart, a merger like the one suggested reminds me of a woman in a kitchen baking a pie with hip boots on her feet. This comparison is just a point to show the difference between cultural arts and sports.

An older person very seldom fits into the world of sports where in the LMS age presents no such difficulties. Politically speaking there is no difference, but I believe you do not refer to this.

A pugilist and a dancer never perform on the same stage at the same time. (We've seen 'em!—Ed.)

Sports are a vital necessity in every young person's life, but as you get older, you want time to relax from your day's work and listen to something soft to ease your brain and relax your muscles. Sports, then, becomes nil and LMS activities are appreciated more since we are young only for a short period of our life span.

—*Maria Judzentas,*
Brooklyn, N. Y.

Movies

'Web' — Well-done Whodunit

The Web is Well-Done Whodunit

THE WEB. A universal-International film; screenplay by William Bowers from an original story by Harry Kurnitz; produced by Jerome Bresler; directed by Michael Gordon.

Reviewed by E. BENSON

We often wondered when the movies would get wise and start producing pictures which were on a par with the good mystery stories that are being written today. For many years the mystery movie was relegated to the second feature on a double bill and not too good at that. But in the last year or so there have been so many good ones that it takes all the bite out of a movie like **The Web.** All of which is a rather long-winded way of saying that **The Web** is another one of those well-produced, excellently - acted murder mysteries.

What happens when a young and struggling lawyer takes a job, against his better judgement, as a bodyguard to a big stock broker is the main plot of the story. Incidentally we enjoyed the remark that Edmund O'Brien made when Ella Raines hands him a drink in one of those enormous glasses that the stock broker would own. As he jiggles the ice around in the glass rather tentatively he says. "You know I feel like a man of distinction."

CHESS GAME

It would be unfair to tell you the rest of the plot. Needless to say, Vincent Price is a very successful broker and villain. William Bendix plays an Italian detective in a subdued key and the murder gets solved in a logical and intelligent fashion. By the way, chess must be coming into its own in Hollywood. This is about the tenth picture that we have seen in which there is a chess game.

Shapely Penny Edwards is a new singing and dancing discovery of Hollywood. She has the power to make men think of other things, too.

Tenants Fight Rent Boost; Urged to Refuse New Leases Which Raise Rent 15 Percent

More than 1,500 branches of the National Association for the Advancement of Colored People throughout the nation were instructed over last weekend to set up tenant leagues to resist the 15 percent "voluntary" increase. Instructions were contained in the national "Action Letter" sent by Gloster B. Current, director of branches.

The NAACP letter urged that every member refuse to pay the 15 percent increase; that tenants band together for "education" as to their rights and to prevent mass evictions, and that local organizations press for state legislation and for tenant representation on area advisory committees.

Green Asks Representation

AFL President William Green also instructed all state federations to act to protect the interests of tenants by appealing to their respective governors for labor representation on area advisory rent control boards.

Appended to Green's instructions was a statement by Harry A. Bates, chairman of the AFL Housing Committee, instructing all central labor unions to work with the state federations for such representation.

New York City Acts Against Rent Gougers

NEW YORK. — In New York City, Councilman Joseph T. Sharkey, Majority Leader of the City Council, met with Paul Ross, Mayor O'Dwyer's administrative secretary, and Charles E. Murphy, corporation counsel, and drafted a resolution freezing hotel rents.

The three men will also study the setting up of a city rent commission, and regulations to permit the City Health Department to pass on evictions. Other measures, including city rent control law to become effective when federal control ends, are also being studied.

The American Labor Party in Manhattan has already launched a drive to protect tenants from the 15 percent gouge. Many thousands of leaflets were distributed throughout the borough acquainting tenants with their rights and urging them to organize.

To Ask Lobby Probe

Councilman Eugene P. Connolly, county executive secretary, said he planned to introduce a resolution into the City Council backing a Senate resolution by Sen. Glen Taylor (D-Id) for an investigation of the real estate lobby. Pres. Truman asked for such a congressional investigation in his rent bill message.

Chicago Landlords Threaten Evictions

CHICAGO. — Threats of evictions unless they agree to pay at least a 15 percent "voluntary" rent increase are being reported here to the Office of Rent Control by thousands of tenants. It was no longer able to keep count of all the complaints after more than 2,000 phone calls and an equal number of personal visits within 24 hours, the Office of Rent Control announced.

Pouring in along with eviction threats were reports of attempted rent boosts reaching as high as 150 percent.

Landlords and realty interests have become so emboldened they have informed tenants that rent increases ranging from 15 percent up are effective immediately without even the pretense of a new lease in exchange, as provided for in the new rent law.

Plan Further Boosts

Attempts to bludgeon tenants into accepting at least 15 percent rent increases were seen in a statement issued by the Chicago Real Estate Board, which threatened "arbitrary increases" later if tenants do not agree to hikes now.

Indications that the present 15 percent hike is only the beginning of additional rent boosts to come were amply revealed by a rider clause attached to the leases now being offered by numerous realty interests.

"We have a hardship case pending in the rent control office and we reserve the right to add a 15 percent increase or more on a grant of our claim," the attached rider clause states.

Fight Threatened Evictions in Detroit

DETROIT. — Four thousand families a week face eviction in this city with the passage of the 15 percent "voluntary" rent increases. At present, the press here has embarked on a front page campaign to convince tenants that everything is "voluntary" and that they do not have to fear evictions if they fail to sign the agreement.

This massive bluff of the real estate gang was punctured by UAW vice president R. J. Thomas who called on tenants not to sign and get a witness to be present when the refusal is made.

Labor and progressive forces here were planning to demand of Governor Sigler that the formal session of the Michigan Legislature, July 11th, be turned into a special session on the issue of housing.

Hollywood Bound

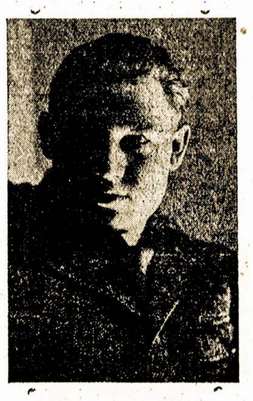

JONAS VALENTIS

Speaking of art, Jonas is all of that. It has been his life's career. Very seldom does a person achieve his peak in his undertaking and we feel that no one deserves to more than Jonas Valentis.

Among Lithuanians his art is well appreciated and as a director of plays he has no competitor in our midst.

We recently visited Jonas and found him surrounded in his home with books, pictures, scripts. Now, Jonas intends to leave us for a while and maybe permanently as he has an offer from California studios to teach drama (art of acting).

We will miss an ardent LMS member. He is leaving for the west coast on the 4th of July. Lots of luck on the coast, Jonai!

— **The Judzentas.**

By MILDRED STENSLER

Along the East Coast, Lithuanian singers are studying new songs and painters are busy at their canvases. But what of our women weavers and knitters? The call has gone out, as well, for all such forms of handiwork for the exhibit at the LMS Festival. So, ladies, start your needles clicking.

Women's handiwork has developed into a fine art. It is no longer the necessity it used to be, for machines now supply all the clothing, accessories and luxuries we could ask for. But there is a great satisfaction and relaxation in creating with your own hands a garment, a picture, a rug, a flower from such an insignificant thing as a ball of string or a strip of paper. So, we now strive for perfection in variety and beauty of stitchery, and women's handiwork has become a form of art work. And as an art it will be recognized and appreciated at the LMS Festival.

There are many references to knitting in our literature. Shakespeare in "Twelfth Night" says, "The Spinsters and the knitters in the sun and the free maids that weave their threads with bones." Probably the most dramatic mention is in Dickens' "Tale of Two Cities" of women knitting around the guillotine.

● Cleveland's loss was New York's gain when their songbird, Violet Čypas, decided to study voice here. We heard Violet at the LMS Festival in Chicago, and predicted the rise of another young Am. Lithuanian star. She is a busy girl these days, teaching the Great Neck Pirmyn Chorus and preparing for a season with the Shubert Operetta Company.

● Congratulations to the Chicago Lithuanian Peoples Theater, another outgrowth of the LMS Festival. This group is hard at work on a modern skit satirizing Rankin's Un-American Comm.

● Several years ago a young lady was very active in dramatic circles around Brooklyn. Aldona Šertvietytė is the young lady. Though now a married homemaker, she has not really forgotten the theater. She is finishing up a play that will be in the hands of the LMS readers very soon. We would like to see Aldona back on the stage again, and particularly in her own drama.

● We heard Detroit Aido Chorus did an excellent job on the operetta "Laima," but we didn't hear anything about the value of play itself or the technical details that go to making a well-knit adaptable operetta for small amateur groups. How about a discussion on the merits of "Laima?"

AUKŠTUJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS

—7-10-47— **Mažosios Lietuvos Buities Romanas** —1—

Rašo Ieva Simonaitytė

Ieva Simonaitytė, viena žymiųjų jaunesniosios kartos Lietuvos rašytojų. "Aukštųjų Šimonių Likimas" yra patsai stambiausias josios kūrinys, vaizduojąs gyvenimą Mažojoj Lietuvoj. Mes manome, jog mūsų skaitytojai įvertins šį veikalą panašiai, kaip jį įvertina skaitančioji visuomenė Lietuvoje.

Laisvės Redakcija.

MATAS ŠIMONIS

SENASIS BOKŠTAS ĮSROS PAKRANTĖJE

Ryto rasoj atsipraususi, užtekėdama skaisčiai prašvito pavasario saulė. Lyg mergaitė jauna, daili, pasipuošusi, ji nori pamatyti savo veidą Įsros upės vandeny. Bet krantus sergstą krūmeliai, rodosi, tyčia lankstosi vienas prie kito, lyg išdykaują vaikai, kurie dedasi turį kaži kiek paslapčių į vienas kito ausį pripasakoti, ir saulė niekur negali pro juos prasiskverbti.

O Įsra teka ramiai sau tolyn, nesirūpindama nėmaž dėl medelių ir saulutės kabinėjimosi.

Nusibodo pagaliau saulelei išdykaujančių krūmelių lankstymasis, ir įžambiai ji pakilo aukštyn, virš krūmokšnių galvų. Bet ir taip dar ne visos kliūtys nugalėtos; dar viena didesnė, atkaklesnė negu kitos: tai senasis bajoro Šimonio rūmų bokštas.

Kiek amžių jis jau stovi čia, ant Įsros kranto, niekas nežino ir niekas nežinos. Galingai, nepajudinamai jis čia stovėjo nesuskaitomus metus, budėdamas lietuvių sargyboje.

Šiandien jau niekam nebereikia jo sargybos. Šiandien jo plyšiuotos sienos ne tam, kad lietuviai, čia pasislėpę, šaudytų savo strėlėmis į neatmušamus priešus, kurių pulkai nesuskaitomi, kaip žizdrai pajūry, puola Šimonių pilį. Taip, kitados čia tikros pilies būta. Bet amžiams slenkant ir griūvančioji pilis liko be prasmės. Ir vienas sumanus Šimonių protėvis pastatė čionai sau, savo vaikams ir vaikų vaikams tvirtus namus, kuriuos aplinkiniai būrai rūmais praminė. Visas nereikalingas kampuotas sienas ansai protėvis nugriovė.

Tik bokštas pasiliko, nors jo taipjau nebereikėjo. Bet bokštas ir šiandien dar nežino, kad jis nebereikalingas. Jis dar, manding, nesupranta dabarties. Jis dar vis tebegyvena atminimais ir kaži ko lyg laukia. Ne laisvės kokios. Jis visai yra užmiršęs, kad paskutinė kadaisė buvusi kruvina kova baigėsi lietuvių nenaudai, ir šiandien jie gyvena svetimoj ponystėj. Tiesa, jis daug karo gaisrų yra matęs, daug karo šauksmų girdėjęs, ir to neužmiršęs. Ir todėl jis visada dar pasirengęs atmušti kažkokį priešą, norintį užpulti Lietuvą.

Juokingas tas senis bokštas. Jis nė pats nebežino, kad tie plyšiai, kur kitados lietuvių šautuvai kyšojo, šiandien net labai padidėję. Todėl jis kartais atrodo lyg bedantis senelis. Vėjai švilpia ir ūbauja pro anuos plyšius, gaudydami vienas kitą. O tai girdisi, lyg kad senis švepliotų . . .

Bet bokštas aukštas, platus ir dantuotas, stengiasi atrodyti garbingas. Saulutės spinduliai tai žino, už tai ir apipina senio galvą auksiniu vainiku. Ir senis bokštas jaučiasi esąs teisingai tokios garbės vertas. Ir jau truputį perdaug išdidęs vaikiškasis senis žvelgia patsai Įsros vagon — nori stebėtis savo didybe. Įsra žino, kad senis jau niekingas. Bet nenori jį užgauti jo šlovės. Ji nori palikti jam nors tą paguodą ir dėl to padailina jo išvaizdą. Ir senis bokštas džiaugiasi, patenkintas savimi!

O kad pro jo prodančius atsispindi saulė Įsros vandeny, to jis nebepastebi.

Ir ano senojo bajoro, kuris bokšto požemyje ilsisi, statytieji rūmai jau sensta, kai kur jau linksta. Šiandieninis rūmų savininkas taipjau skaičių metų ant savo kupros neša. Ir šauniai sulinkęs, žingsniuoja jis per kiemą.

Bet juk Šimonis jau nebematė jokių atūžiančių karo bangų, užvirstančių Lietuvą, kurias matė plyšiuotasis, dantuotasis bokštas. Juk jam jau nebereikėjo stvertis ginklo, ginti savo tėvų žemės. Seniai, seniai jau jo tėvų tėvams ginklas išdaužtas iš rankų. Seniai jau mylimasis kraštas yra svetimtaučių rankose. Bet jis pasilaiko dar bajoro vardą ir kaip bajoras elgiasi. Jo vaikai auklėjami ir mokomi, kaip gerbti ir ginti savo kilmę ir vardą.

Tiesa, ne kardu prie šalies, kaip protėviai kitados, jis gina tėvų palikimą; nes nereikalinga: svetimtaučiai jo neužkabina. Nekliudo jo, lyg jo visai nebūtų. Rasi tatai taip sunkiai slegia senį. Rasi dėl to linksta jo kupra. Rasi . . .

Bet Šimoniai moka tylėti. Jie neišplepa kitiems savo sielos paslapčių. Siaučiančią audrą krūtinėj jie sau vieni numalšina. Tik Šimonio veide likimas savo skaptu įrenčia vieną raukšlę po kitos. Juo senyn jis eina, juo raukšlių daugėja. Jų jau niekada nepaslėpsi. Jas pastebi ne tik priešas, bet ir draugas. Tik priešas nesidomi jomis, o draugas su pagarba lenkia galvą prieš Šimonį.

Bet Šimonienė visai jau ne viduramžių lietuvė karžygė. Dar niekada ji nepamanė, nepagalvojo, kaip tai buvo, kaip tai atsitiko, kad čia, lietuvių žemėje, viešpatauja svetimieji. Nėmaž jai tat nerūpi.

O ji taip pat bajorų kilmės. Jos lopšys Priegulos pakrantėje stovėjo, senoj Zigmanto pily. Ir jos senoliai kitados buvo galingi karžygiai, ir ne vienas savo krauju apšlakstė Lietuvos žemę, gindamas ją nuo priešo. Seniai tatai buvo, rasi ir todėl jai nebemalonu tai prisiminti.

Ir ji nėmaž nesisieloja, kad jos tėvų senoji pilis pavadinta Burg Siegesmund ir kad ateiviai joje viešpatauja.

Tik vieną rūpestį tepažįsta Šimonienė: savo vaikus užauginti dievo baimėje ir ištikimais karaliaus valdiniais.

Bet Šimonių vaikų gyslose teka lietuvių bajorų kraujas. Iš tėvo jie geriausiai žino, kas jie, ko jie verti. Ir, galvą aukštai iškėlę, jie žengia savo keliu.

Ir vakar,—kaip jau paprasta,—pavakary, tėvas Šimonis, suvadinęs savo keturis sūnus, tyliai žengė iškrypusiais ir drebančiais laiptais aukštyn, vis aukštyn į bokštą, kol pasiekė jo viršūnę. Ten nusiėmė jis kepurę—ruošėsi melstis. Ne, jis dar vis nesimeldžia dievui, kuris jiems, lietuviams, svetimųjų įpirštas ir kuris ne lietuvių, tik svetimųjų maldas teišklauso. Senis Šimonis lenkia galvą prieš užmirštąjį lietuvių dievą, kuris visada su lietuviais buvo, kol lietuviai jį maldoj atsiminė.

Ir senis tyli, ilgai, ilgai, tik lūpos juda be žodžių.

Tada prižengia tėvas Šimonis prie bokšto krašto, pamoja vaikams — tuo tarpu jau ir abi dukrelės čia atsiradusios.

Iškelia tėvas ranką ir rodo į tolį; niekur nieko nematyti. Ir iš svetimųjų nė vienas nežinotų, kas ten galėtų būti. Bet Šimonio vaikai žino, ką tėvas jiems parodyti nori. Ir jie mato.

—Ten!—sako Šimonis.

Vaikai linkteria galva ir laukia, ką tėvas daugiau pasakys, nes tai be galo įdomu, nors ir kas kart tas pat.

—Tenai!—pakartoja tėvas.

Taip, ten stovi senas, pakrypęs ir apsvilęs ąžuolas. Kadaise ten augo iš vieno kelmo du kamienai. Bet kartą,—o tai dar ne taip labai seniai,—užėjus baisiai audrai, norėjo pasislėpti po juo vokietis, grovas Stolbekis, dabartinio Stolbekio, Šimonio kaimyno, tėvas. Ir lygiai jam ten palindus, trenkė perkūnas į ąžuolą, sudaužė vieną ąžuolo kamieną į šipuliukus, o iš vokiečio liko anglis.

Nuo tuokart palikęs vienas ąžuolo kamienas atrodo lyg vienišas senelis, kuris liūdi dingusio draugo. Ir nuo tuokart Šimonis visada nusilenkia prieš senį ąžuolą . . .

Šalia ąžuolo didelis keturkampis akmuo. Daug padavimų apie jį yra. Bet ne tai rūpi seniui Šimoniui.

—Pirm keletos amžių ten stovėjo Lietuvos kunigaikštis. Siaučiant karo audrai, jis pats bėrė šventų žolių į aukuro ugnį. Ir lietuviai kovą laimėjo.

Šitą padavimą dažnai kartodavo Šimonis savo vaikams. Ir Šimonio tėvas, ir tėvo tėvas—kartų kartas atgal yra šitą kartoję savo vaikams. Tiktai per daugybę metų liko užmirštas ano kunigaikščio vardas.

Ir tėvui šitą pasakius, kaskart tyliai ir ilgai susimąsto Šimoniai. Kiekvienas jų savo dvasios akimis mato savotišką Lietuyos kunigaikštį.

(Bus daugiau)

ALDLD. Reikalai

Mokėkite Duokles

Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas pratęsė duoklių pasimokėjimą iki 1 d. spalių. Prašome visus narius ir nares, kurie dar yra nemokėję, tai tuojau pasimokėti duokles už 1947 metus.

Taipgi, stengtis gauti ir naujų narių. Nors vasaros laiku susirinkimai sumažėja, bet yra progų susitikti lietuvius piknikuose, išvažiavimuose, šiaip sueigose ir pajūriuose. Nepamirškime tas progas panaudoti aukštojimui apšvietos ir kultūros Draugijos. Nedaug reikia aiškinti apie jos svarbą. Tik supažindinkime sueinamus lietuvius su LLD ir pamatysite, kaip jie įstos į Draugiją.

Nauja Kuopa

Rochesteryj susiorganizavo nauja LLD kuopa, tai moterų kuopa. Į ją įeina kelios pirmiau priklausę draugės, bet yra ir eilė naujų. Kuopai suteikėme 110 numerį. Linkime sekmingai augti! Rochesteryj yra 50 kuopa, kuri turi arti 100 narių ir labai gerai veikia.

Drg. J. Vilkelis rašo iš Orlando, Floridos, kad rudeniop gal ir ten susiorganizuos nauja kuopa. Tai būtų labai gerai. Dabar mes turime Miami ir St. Petersburg LLD kuopas, kurios nors neseniai susiorganizavo, bet gražiai gyvuoja. Būtų gerai, kad Orlando ir apylinkės lietuviai sutvertų kuopą.

Jau dabar mums Florida nėra "svetima." Nuvykus vakacijoms, ar tai į West Palm Beach, ar Miami, St. Petersburg, Tampa jau turime savo draugus ir drauges, yra pas ką sustoti, pasikalbėti, gauti patarimų kaip apžvelgti saulėtą Floridą.

Centro Komiteto Nominacijos

Šiemet bus renkama Centro Komiteto nariai dėl 1948-1949 metų. Nominacijos prasidėjo su 1 d. liepos ir baigsis su 15 d. rugpiūčio. Visoms kuopoms yra išsiuntinėta nominacijų blankos.

Kaip mūsų Konstitucija nurodo, tai renkame 7 narius į C. Komitetą ir 4 į jų pavaduotojus. Kandidatų į CK narius gali būti balsavimams pastatyti iki 14, o į alternatus 8. Nominuoti galima kiekvieną narį, kuris Draugijoj yra išbuvęs nemažiau du metus. Centro Komiteto nariai turi gyventi netoliau nuo centro vietos, kaip $3.50 gelžkelio kelionės lėšų į vieną pusę.

Paprastai laike nominacijų būna sunominuota į CK narius ir alternatus nuo 200 iki 300 kandidatų. Centro Sekretorius užklausia juos iš eilės pradedant tais, kurie yra gavę daugiausiai balsų, ar jie apsiima. Apsiėmusių surašas sudaroma, pagaminamos Centro Komiteto Narių Balsavimų Blankos ir išsiuntinėjamos kuopoms. Kurie gauna daugiausiai balsų, tie ir sudaro sekamų dviejų metų Draugijos vadovybę. Mūsų Draugija tvarkosi demokratiniais pamatais.

Kas Gi Yra Lietuvių Literatūros Draugija

Lietuvių Literatūros Draugija (ALDLD) jau gyvuoja 32-rus metus. Joj priklauso apie 7,000 vyrų, moterų ir jaunuolių. Ji jau išleido 53 skirtingais pavadinimais knygas, nemažai brošiūrų ir knygų masiniam platinimui.

Draugijos nariais gali būti bile lietuvis gero užsilaikymo. Duoklė nario tik $1.50 į metus. Jis gauna veltui tų metų išleistą knygą ir žurnalą "Šviesą." Draugija nuolatos veikia demokratinės liaudies gerovei.

Norinti plačiau susipažinti su Lietuvių Literatūros Draugiją, jeigu ant vietos nežinote kuopos buveinės, nepažįstate narių, tai atsikreipkite į centrą. Ant pareikalavimo veltui pasiunčiame brošiūraitę: *"Susipažink su Lietuvių Literatūros Draugija,"* kurioj yra trumpa Draugijos istorija, suglaustoj formoj jos tikslai, surašas visų miestų, kur randasi kuopos, surašas išleistų knygų ir brošiūrų.

Norintiems pasiunčiame ir LLD Konstituciją dėl platesnio susipažinimo su Draugijos tikslais ir tvarka. Knygų turime dar daug ir parduodame pigiai. Skaitykite ir lavinkitės! Atminkite, kad knygos, tai geriausi žmogaus draugai, tai apšvietos šaltiniai.

Aukos

Knygų fondui ir apšvietos darbams gavome aukų sekamai:

ALDLD 94 kp., Kenosha per K. Pakšienę $10.

Drg. J. A. Jarome, S. Barre, Mass., pasimokėjo pavienio nario duoklę ir paaukavo $3.50.

Drgg. A. ir P. Gaspar, Grand Rapids, Mich., paaukavo $2.

Drg. Joe Dilles, Cleveland, paaukavo $1.

Visiems už aukas tariame širdingai ačiu! Prašome nepamiršti Draugijos Apšvietos Fondą. Kuopos, apskričiai, įvairios komisijos paaukokite Draugijos kultūros ir apšvietos darbui dalį pelno nuo jūsų sekmingų piknikų ir kitų parengimų.

D. M. Šolomskas,
ALDLD CK Sekretorius.
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn 6, N. Y.

Kai kurie New Yorko ir New Jersey piliečiai taipgi sakosi matę "skraidančias lėkštes."

DAUGUMA KOMPANIJŲ PASIRAŠO SUTARTĮ SU MAINIERIŲ UNIJA

WASHINGTON. — Antradienį buvo pranešta, kad tą dieną kompanijos, atstovaujančios 75 nuošimčius minkštųjų angliakasyklų, pasirašys naują sutartį su Mainierių Unija.

TEISMAS FRITZUI KUHNUI

MUNICH, Bavarija.—Vokiškas nunacinimo teismas tardys Fritzą Kuhną, buvusį Amerikos Vokiečių-nacių Bundo vadą.

BUS PABRANGINTA ANGLIS

WASHINGTON. — Kadangi minkštųjų angliakasyklų mainieriai išgavo algos priedą apie $1.20 dienai, tai kompanijos tariasi pabrangint anglį doleriu tonui.

Chinų Komunistai Užėmė Angliakasyklas

PEIPING. — Chinų komunistai pamušė atgal Chiang Kai-sheko tautininkus Jeholo provincijoj ir įsitvirtino Pehpiao mieste, angliakasyklų ir geležinkelių centre.

Stovi du vergijos biliaus autoriai, republikonai: Fred A. Hartley, kongresmanas iš New Jersey ir Robert A. Taft, sen. iš Ohio. Darbininkai niekad neužmirš jų pastangų sudaužyti jų unijas, užkarti ant jų vergiją. Senato sekretorius Carl A. Loeffler paliūdija bilių, kad jau priimtas.

Iš priežasties Agotos Bloznelienės mirties, laikinai nepriimsime atostogautojų. Tie kur jau yra padarę iš anksto rezervacijas, prašome panaikinti. Vėliau pranešime, ar priimsime atostogautojus.

Bloznelių Farma
R. F. D. 2, Cauterskill Rd. Catskill, N. Y.
Telefonas Catskill 885M1

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Tel. GLenmore 5-6191

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

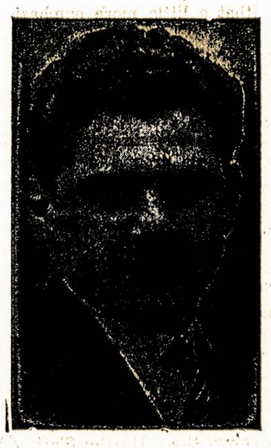

Laidotuvių Direktorius
★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp. 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5569

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

BAR & GRILL
Lietuviška Aludė
DEGTINĖ, VYNAS IR ALUS
Kanados Black Horse Ale
JOSEPH ZEIDAT
411 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

RONKONKOMA 8634

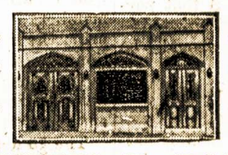

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHICAGOS ŽINIOS

Mercury Darbininkų Laimėjimai; Lietuviai Verti Pagyrimo

Jau buvo žinia apie laimėjimą streiko Mercury Mfg. Co. Streiką vedė UE Unijos lokalas 1114. Kompanijos įmonės yra ant 4044 S. Halsted St.

Darbininkai laimėjo 15 centų valandai pakėlimo, taipgi unijos užtikrinimą ir arbitraciją.

Darbininkų laikymasis vieningai davė geras pasekmes. Jie laimėjo streiką, kuris gan ilgai tęsėsi.

Visus darbininkus reikia pagirti, bet ypač pasižymėjo kai kurie.

Iš lietuvių, tai daugiausia dirbo šie: G. Sandaras, vienas vyresniųjų, senesniųjų stuvertų, kuris ne vien uoliai pikietavo, bet rinko pinigus pagelbėti tiems, kuriems reikalinga. Jis ėjo per krautuves ir šiaip pas žmones ir gavo nemažai aukų.

Į jį daugelis darbininkų žiūrėjo, kaip į vieną geriau žinančių, kas ir kaip daryti. Jis davė gerą pavyzdį daugeliui.

Sandaras buvo derybų komitete ir ten gerai pasirodė.

Kitas lietuvis uoliai dirbęs yra Frankas Šukis. Jisai kasdien buvo pikieto linijoj. Jis nežiūrėjo, ar kas kiti eina ar ne — pasiėmęs iškabą jisai ėjo sau ratu ir davė pavyzdį kitiems streikieriams.

Streikavo ir daugiau lietuvių. Kai kurie kiti gerai dirbo, kai kurie kiek silpniau. Kiek man teko sužinoti, tačiau, tai geriausia iš lietuvių darbavosi Sandaras ir Šukis.

Pagirtina.

Į 15 centų pakėlimą eina apie 4 centai mokesčio už šventes, o apie 11 centų aktualaus pakėlimo.

Mercury yra įmonė, kur Fyffe & Clark advokatų firma, kuri atstovauja Metal Trades Association, turėjo sutikti duoti unijos pilną užtikrinimą.

Iš UE unijos viršininkų žymiausiai streiko reikaluose figuravo Louis Torre. **Rep.**

LKM Choro Įvykiai

Liepos 1 d., Lietuvių Auditorijoje, atsibuvo LKM Choro pasitarimas ir pamokos. Kadangi šiuo laiku choro pirmin. J. Keller yra užimtas savo privatiniais reikalais, tai ir pamokų nelanko. Vice-pirm. J. Karvelis pranešė iš choro darbuotės ,ir kad Detroito Aido Choro komisija buvo atvykusi dėl susitarimo, kad Aido Choras suvaidintų Chicagoje operetę "Laimą," o kankliečiai Detroite, "Rio Rita."

Rašt. Olga Martin perskaitė laišką nuo Aido Choro. Po to tęsėsi diskusijos.

Nutarta, kad LKM Choras vyktų į Detroitą, Mich.

Choro valdyba turi sužinoti, ar šiuo laiku bus galima suvaidinti operetę "Rio Rita." Jeigu tos nebūtų galima, tai kankliečiai vistiek vyks koncertuoti.

Kanklietis A. Kaukas yra patiktas automobilio nelaimės. Jis randasi Šv. Antano ligoninėje, Michigan City, Ind.

Aldona Svetoris išvyko atostogoms pas seserį į Arizoną.

Vienas geras choro rėmėjas ir darbuotojas dėl kankliečių išvertė operetę "Rio Rita." Šiuo kartu pradėjo nesijausti sveiku ir vyksta ilgam laikui atostogoms. Todėl kankliečiai iš iždo aukavo dėl V. A. $25; choristai sudėjo $17.50, viso $42.50. Linkime jam greito pasveikimo ir vėl dirbti dėl visuomenės labo.

Vėliau sekė choro pamokos. J. Kenstavičius sako: "Pasilsėti nėra laiko," todėl vasaros metu kankliečiai vakacijas nelaikys.

Pamokos įvyksta kas antradienio vakarą, Lietuvių Auditorijoj, 8. val. vakare. Būkite visi, ir laiku.

Širdukas.

Virš 60,000 Chicagos Čechoslovakų Sveikino Delegaciją iš Savo Tėvynės ir Reiškė Solidarumą

Po Ameriką maršrutuoja iš 62 asmenų sportininkų grupė, atvykusi iš Čechoslovakijos. Buvo surengta masinė sporto šventė. Viso joje dalyvavo apie 2,500 sportininkų iš visų Jungtinių Valstijų sporto grupių, iš Kanados, Anglijos ir pačios Čechoslovakijos.

Žiūrovų buvo prisirinkę į Soldier Field virš 60,000. Jie visi išreiškė solidarumą savo šaliai.

Čechoslovakijos ambasadorius Jungtinėse Valstijose, Dr. Juraj Slavik, savo kalboje pasakė: "Kaip ilgai randasi pas žmones demokratijos ir teisingumo jausmas, tie, kurie suruošė karą ir ruošiasi dar prie kito, bus sutremti, o teisybės mylėtojai išeis laimėtojais."

Kalbėjo eilė žymių visuomenės veikėjų. Ir visi pasisakė už didesnę vienybę ir talką savo senosios tėvynės atbudavojimui.

Amerikos lietuviai turėtų pasimokinti iš čechoslovakų ir pradėti vieningą darbą, teikimui paramos karo nuteriotai ir suvargintai Tarybų Lietuvai. **Dalyvis.**

Buvo Visapusiai Pasekmingas Komunistų Partijos Piknikas.

Jungtinių Valstijų Nepriklausomybės Dienoje, liepos 4 d., įvyko Komunistų Partijos piknikas Justice Park Gardene. Publikos buvo virš 15,000. Reikia pasakyti, kad lietuviai gausiai dalyvavo tame piknike. Kas svarbu, tai kad buvo tokių žmonių, kurie retai matomi progresyvių lietuvių sueigose. Tas rodo, kad žmonės vis labiau ima įvertinti pažangųjį judėjimą, ypač Komunistų Partijos veiklą.

Pikniko programa buvo visapusiai sudėtinga ir įvairi. Tačiau lietuviai šiame klausime atsiliko: nei vienas choras nedainavo. Nors jie teisinasi, kad atostogas paėmė. Jei kitų tautų chorai galėjo susirinkti, tai kodėl negalėjo tą padaryti mūsiškiai chorai?

Kalbų programos dalis tikrai buvo visapusiai svarbi. Visi kalbėtojai nurodė esamą pasaulinę ir mūsų šalies padėtį. Jie kvietė darbininkus stoti į organizacijas ir organizuotai pastoti kelią kylančiai reakcijai.

W. Z. Foster savo kalboje plačiai palietė Europos liaudies jausmą ir ragino spiestis į vieningą kovą, kad atrėmus naujo karo rengėjų pasikėsinimus. Taipgi jis ragino, kad darbo unijos įvykdytų vienybę ir tuo būdu pasekmingiau galėtų kovoti už geresnį darbo žmogaus būvį. Be to, jis aiškiai nurodė, kad trečios partijos susiorganizavimas būtinas, kad galėjus išrinkti tinkamus žmones į mūsų šalies vadovybės vairą. Jis plačiai išaiškino, kaip pavojingas darbo žmonėms naujai priimtas Taft-Hartley bilius.

Dalyviuose matėsi tikrai kovingas ūpas. Tie, kurie buvo šiek tiek pasitraukę nuo pažangaus veikimo, sudėjo pažadus stoti į veikimą, kad atrėmus reakcininkų pasimojimus.

Kas mėtėsi į akis, tai kad negrų dalyvių didžiuma buvo jaunimas. O tai labai svarbu, kad jaunimas ima suprasti pažangaus veikimo būtinumą.

Reikia pasakyti, kad pastarasis K. P. piknikas buvo tikrai sekmingas. *Dalyvis.*

London.—Užsieninis Anglijos ministras Bevinas sakė, jog 350 milionų europiečių reikia paramos iš Amerikos.

U.N. Facts and Faces . . . . . CHILE

Chile, a slender country with more than 2900 miles of seacoast in South America, is 296,717 square miles in area and has a population of 5,200,000. Chile is bounded by Peru in the north, Bolivia and Argentina in the east and the Pacific Ocean in the west. Chile is a great producer of minerals as well as of agricultural products, which reflect the climate of lands ranging from coasts to mountains, from desert to rainy plains. Chile's capital is Santiago. She is a member of the United Nations Economic and Social Council and of the United Nations General Assembly. Her representative on the Council is Hernan Santa Cruz. Her flag has a horizontal white over a red stripe. The upper left-hand corner of the flag is blue with a star in its center.

DIDIEJI DIENRAŠČIO LAISVĖS

PIKNIKAI

Žemiau paduodame surašą, kur jau yra ruošiami piknikai naudai dienraščio Laisvės. Jei kur kitur yra ruošiama ir žemiau dar nėra pažymėta, tai prašome gret pranešti, o mes pažymėsime. . .

Waterbury, Conn. — Rugpj.-Aug. 3
LIETUVIŲ PARKE, CHESTNUT RD.
RENGIA LDS IR ALDLD APSKRIČIAI

Shenandoah Apylinkė—Rugp.-Aug. 10
BUS BRANDONVILLE GIRAITĖJE
Rengia vietos lietuvių organizacijos

Philadelphia—Rugpjūčio (Aug.) 31
CRESCENT PICNIC GROUNDS
56 Cornell Ave., Gloucester Heights, N. J.
Tai bus prieš Labor Day šventę.

Shenandoah, Pa.

LLD 17 Kp. Piknikas

Lietuvių Literatūros Draugijos 17 kuopa ruošia pikniką. Įvyks sekmadienį, liepos 13 d., Brandonville giraitėje. Vieta piknikui yra labai graži ir visiems gerai žinoma. Yra didelė pastogė, jeigu ir būtų lietus, tai piknikas vis vien įvyks. Rengėjai kviečia visus lietuvius, kaip vietinius, taip ir iš toliau dalyvauti. Bus skanių valgių, tinkamų gėrimų. Dalyvaukite, pakvėpuokite tyru oru, gražiai laiką praleiskite su draugais ir paremkite kultūros ir apšvietos draugiją.

Rengėjai.

Maynard, Mass.

Laisvės Spaudos Piknikas Gerai Pavyko

Liepos 4 d., rūpesniu ALDLD 7-to Apskričio, LDS 1-mo Apskričio ir Moterų Saryšio komitetų suruoštas didysis piknikas Vose Pavilion Parke, Maynard, Mass., gerai pavyko. Nepaisant, kad šiemet pirmą savaitę liepos daugybė fabrikų ir įvairių pramonių darbininkus paleido su apmokamomis vakacijomis; todėl žmonės išvažinėjo pas gimines, į byčius visai savaitei vakacijas praleisti — pasilsėti, tai šis piknikas ne toks skaitlingas ir buvo kaip rengėjai, kad tikėjosi. Tačiaus apie trejetą tūkstančių geriausių Laisvės patrijotų buvo suvažiavę, 8 dideli busai buvo ir daugybė automobilių.

Garsintasai programas, apgailėtinai ir vėl neišpildytas, svarbiausia, kad kalbėtojas iš Laisvės redaktorių Antanas Bimba nepribuvo. Tai jau antras sykis taip jis pasielgia; rengėjams didelis nesmagumas, iš publikos klausinėjimų ir negražių užmetimų reikia prisiklausyti! "Kam garsinate, jei neišpildote?"

Programo pirmąją dalį, kaip po 2 val. išpildė worcesteriškis Aido Choras, vadovybėj Josephinos Karsokienės. Jie lietuviškais kostiumais pasirėdę gražių dainelių ir šokių atliko iš operetės "Kada Kaimas Nemiega" akompanuojant R. Šalavejūtei. Mikrofonai taip gerai sujungta ir garsiakalbiai visa veikme ir aidėjimu muzikos užpildė didžiulį parką.

Po gerokos pertraukos, kaip 6 val., antra dalis programo buvo: Norwoodo Vyrų Choras, vadovaujant St. Paurai, jis sudainavo 4 daineles gražiai, sutartinai. Kalbėtojas, (pavardės nenugirdau), pasakė anglų kalboje trumpą, bet gerą prakalbą, pabrėždamas svarbius faktus, būtent, jei S. V. ir USSR bendrai laimėjo karą, tai bendrai turi palaikyti ir taiką pasaulyje.

Dainininkas Ig. Kubiliūnas užbaigimui programo išjudino visą publiką dainuoti su juom

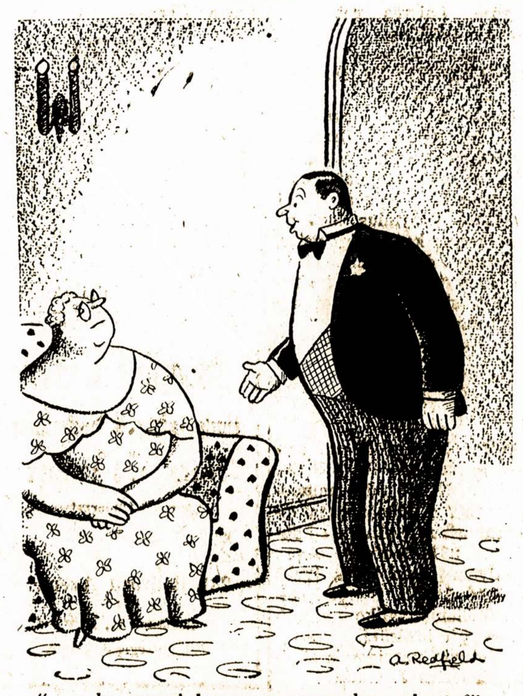

"...o ką, manai, kongresas mums duos sekamą?"

Reinerton, Pa.

Tragedija Lietuvių Šeimoj — Šovė į Buvusią Pačią ir Patsai Save Nusišovė

Jonas Bilskis su žmona persiskyrė 1943 metais. Jonas Bilskis turėjo karčiamą savajame name, Reinertone. Bet kai biznis nėjo gerai, tai, pasibaigus laisnėms ją uždarė. Po to jis susirado darbo arti Harrisburgo ir dirbo. Retkarčiais parvažiuodavo namo į Reinertoną, bet vėliau jis apsigyveno ten, kur dirbo.

Tada į namus, Reinertone, parvažiavo Mrs. Bilskienė. Ji susirado valdišką darbą Indiantown Gap Mill Res., Indiantowne ir ten dirbo, o vakarais parvažiuodavo į Reinertoną.

1946 metais Mrs. Margaret Bilskienė pasiėmė perskyras (divorsą) nuo Jono Bilskio. Tais pat metais, balandžio mėnesį valdžia paleido visus darbininkus iš tos darbo įstaigos, jų tarpe ir Mrs. Bilskienę.

1947 metais Mrs. M. Bilskienė gavo laisnius ir atidarė karčiamą — alaus ir degtinės biznį. Nuo kovo mėnesio iki dabar Mr. Jonas Bilskis buvo kur tai išvažiavęs ir nesirodė į Reinertoną.

Bet trečiadienį, birželio 25 d., Jonas Bilskis parvažiavo automobiliuje, karą pastatė garadžiuje, o patsai, ant rankos laikydamas apsiautalą, atėjo į namo sklepą, mat, jis po apsiautalu laikė paslėpęs dubeltavą šautuvą. Pakabinęs apsiautalą ir jame paslėpęs šautuvą, atėjo į virtuvę ir buvusiai savo žmonai sakė, kad metė darbą, kad dabar važiuos pas dukterį ir ten gal dirbs.

Jų dukra Eleanora yra baisykiu, tai buvo ir ko klausytis; harmonistas Boris iš Dedham, Mass., puikiai pagrajino muzikos kavalkų.

Vėliau ėjo traukimai dovanų. Kas jas laimėjo? Tai paskelbs Laisvėje S. Rainardas iš Dorchester, Mass. Pinigines dovanas jis ir išmokės. Programui pirmininkavo J. Karsonas ir J. Grybas.

Skanių valgių ir gėrimų ganėtinai buvo, tvarka ir patarnavimas taip pat geras, tos darbščios moterys ir šiuo sykiu turėjo valgių.

Ačielnas pasekmes vėliau matysime iš atskaitos; galutinai atskaitai reikės palaukti kelių savaičių laiko, nes tas veikimas susidėjo iš kelių skirtingų miestų. Vertingų dovanų iš kolonijų buvo atvežta. Worcesterio kolonija parūpino visus gėrimus ir valgius, tai didelis darbas, kada virš trisdešimts mylių tolio turi viską nusivežti, vien indų-puodų vežimas susidaro. Nuomonės kyla, kad atėityje rengti lokaliniai piknikus dėl spaudos, o Maynardo suvažiavimą palikti ramybėje. *D. J.*

VYRAI ir MOTERYS MALE and FEMALE | **VYRAI ir MOTERYS MALE and FEMALE**

REIKALINGI DARBININKAI

MOTERYS—7:00 A.M. iki 5:00 P.M. ar 5:00 P.M. iki 11:00 P.M.
Elektros Pajėga Presų Operatorės
Koja Minamų Presų Operatorės
Prie Stalų Darbininkės

VYRAI—7:00 A.M. iki 6:00 P.M.
Elektros Pajėga Presų Operatoriai
Abelnai Patikrintojai, Press Departmente

VYRAI—6:00 P.M. iki 5:00 A.M.
Vyras nustatymui elektros pajėga presų
Elektros Pajėga Presų Operatoriai
Tumbling Barrel Operatoriai

Kreipkitės į The Whitney Chain & Mfg. Co.
237 Hamilton Street, Hartford, Conn.

gusi slaugės mokslą, vedus su kitataučiu ir gyvena St. Louis mieste. Jonas gražiai kalbėjosi per visą dieną su savo buvusia žmona. Jis sakė jai, daryk biznį, kaip patinka, nes jis daugiau čia negrįš. Bet vakare, tą pat dieną, kada Mrs. Bilskienė nuėjo į sklepą, neždama tuščias bonkas, tai jai žengiant nuo paskutinio laipto Jonas Bilskis šovė iš dubeltavo šautuvo.

Tai buvo 10 valanda vakaro. Moteris skaudžiai suriko. Iš barrumio atbėgo kitatautis žmogus Ralph Kreiser, paėmė Mrs. Bilskienę ir nuvežė pas dr. Raymond Evans į Tower City, Pa. Daktaras apžiūrėjo jos žaidas, aptaisė ir leido jai grįžti į namus. Mat, žaidos buvo nepavojingos, šūvio pataikyta į medinį laiptų stulpelį ir ją mažai sužeidė — keli šratai.

Bet tuo viskas nesibaigė, gal už 10 minučių po pirmo šūvio trenkė antras. Šį kartą Jonas Bilskis, iš to paties šautuvo paleido sau šūvį. Jis pasikišo vamdžio galą sau po smakru, paspaudė spustuką. Šūvis buvo taip galingas, kad sudraskė galvą ir ištaškė smegenis.

Matyt, kad jis manė, kad buvusią savo moterį nušovė ir todėl patsai nusižudė. Tuo gi kartu Mrs. Bilskienė mažai sužeista, tik keli šratai kliuvę į kaklą ir žandą, kiti patekę į medinį laiptų stulpelį. Rašant šiuos žodžius Mrs. Bilskienė jau susveikus ir dirba.

Įvykus šiai tragedijai buvo pašauktas valstijos policininkas iš Lykens, Pa. Pribuvo Daniel Brennan. Jis nuėjęs į sklepą rado Joną Bilskį negyvą. Policininkas surado jo kišenėje pilietybės popieras ir pinigų, sako, apie $3,000.

Jonas Bilskis buvo gimęs Lietuvoje, rodosi, Suvalkijoj. Jis buvo 53 metų amžiaus. Darbininkų judėjime nedalyvavo, nebuvo apsiskaitęs ir nepaisė, kaip ir daugelis kitų čia gyvenančių lietuvių biznierių. Jonas Bilskis palaidotas 28 d. birželio, į Green Wood kapus, netoli nuo Tower City. Laidojo liūdnai. Į kapus palydėjo tik graborius ir jo dukra Eleanora Fanger.

Šioj apylinkėj darbų nėra. Reikia važiuoti į kitus miestelius dirbti. Kasyklos jau keli metai, kaip stovi uždarytos. Bet anglies "butlegeriai" dirba pilnais garais, anglį kasa net su garinėmis mašinomis. Prie tokio darbo daug anglies užgriauna, nes darbas neplaningai vedamas.

Korespondentas.

SKALBYKLAI DARBININKAI
Visokių Rūšių Įdomūs Darbai
CONSOLIDATED LAUNDRIES
LACKAWANNA LINEN (Shore Division)
PROSYTOJAI, LEIDĖJAI, PRIĖMĖJAI, TAISYTOJAI, MAZGOTOJAI, PAKUOTOJAI, SURIŠĖJAI, ĮSTRAUKIMUI VYRAI.
MR. PRICE—ASBURY PARK 2-1400
1100 SIXTH AVE., NEPTUNE, N. J.
(163)

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

ALDLD Moterų 155 kp. susirinkimas įvyks liepos 14 d., 7:30 v. v. Liet. salėje, 29 Endicott St. Malonėkite visos narės dalyvauti ir naujų atsiveskite. Turime daug svarbių reikalų aptarti. — A. W. (158-159)

HARTFORD, CONN.

Viso Conn. Apskr. piknikas įvyks liepos 13 d., Maenner Chor Park, Route 1, West Haven. Bus gerų kalbėtojų, užkandžių ir gera programa. Hartfordiečiai važiuosime automobiliais nuo Laisvės Choro salės, 12 val. dieną. Rengėjai — Labor Press Fund Committee. (158-159)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks liepos 13 d., 10:30 val. ryto, 29 Endicott St. Draugai, dalyvaukite visi, užsimokėkite metinę duoklę, kurie dar to nepadarėte. Bus raportas iš spaudos pikniko ir kitų reikalų. — J. M. Lukas, sekr. (158-159)

MONTELLO, MASS.

Lietuvių Teatrališko Ratelio piknikas įvyks 13 d. liepos, Liet. Taut. Namo Parke, 1 val. dieną. Bus muzika, skanių valgių ir gėrimų. Kviečiame dalyvauti. — Komisija. (158-159)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 10 kp. susirinkimas įvyks 13 d. liepos, 8 v. v., 735 Fairmount Ave. Turime aptart apie Laisvės pikniką, kuris įvyks 31 d. August. — Sekr. (158-159)

BALTIMORE, MD.

Liepos 13 d. įvyks didelis piknikas Kardash Shore, Evergreen Park. Busai išvažiuos nuo Lietuvių Salės, 851 Hollins St., 11 val. ryto, nuo Pratt ir Eden Sts., 11:15 val. — Dillon ir Robinson, 11:30 val. Russian Ind. Church, 1723 E. Fairmount Ave., 12:45 val. dieną. Kelionė į abi pusi 75c. Įžanga į Shore 25c. Kelrodis: Eastern Ave. iki Josenhans Corner, sukite po dešine į Holly Neck Rd., trys mailes į dešinę, sukite prie iškabos į Evergreen Park į Kardash Shore. Bus muzika, vaišių ir galėsite maudytis. Visus užkviečia Jaunimo Klubas, Am.-Rusų Fraternalė Dr-stė ir Ukrainų-Ame. Frat. Unija, IWO. — Kom. 158-159).

"Skraidančios Plokštės"

WASHINGTON. — Suplaukė daug pranešimų iš įvairių valstijų apie "skraidančias lėkštes bei plokštes." Manoma, kad tai naujos rūšies kariniai lėktuvai, panašūs į blynus, be matomų sparnų.

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel Virginia7-4499

Matthew A. BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 LAFAYETTE STR.,
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5172

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Miesto Taryba Nutarė Užšaldyti Rendas

New Yorko Miesto Taryba, sušaukta į specialį posėdį rendų klausimu, liepos 8-tą, 19 balsų prieš vieną nutarė užšaldyti rendas tokiomis, kokiomis jos buvo birželio 30tą.

Tarimas paliečia visus viešbučius, apartmentinius viešbučius ir pavieniais kambariais išrenduojamus namus (lodging houses), esančius miesto ribose — bile kurioje iš penkių apskričių — Bronx, Kings, New York, Queens, Richmond.

Įsteigta komitetas iš trijų spręsti rendų problemas.

Vienatinis priešingas kontrolei rendų buvo Manhattan republikonas Edward Rager. Jis sakė, jog rendauninkai esą taip jau "godūs ir nesąžiningi," kaip ir namų savininkai.

Tuo veiksmu miestas apsaugos nuo permokėjimo ir bėdų apie 250,000 rendauninkų, pastoviai gyvenančių tokiuose namuose.

Komunistai Ragina Protestuoti Prieš Diskriminaciją

New Yorko apskrities komunistų organizacija šaukia masinį mitingą priešais Metropolitan Life Insurance Kompanijos raštinę, 23rd St. ir Madison Ave., New Yorke, protestui prieš diskriminaciją.

Įvyks liepos 10-tą, šio ketvirtadienio vakarą, tuojau po darbo, 5 valandą.

Benjamin J. Davis, miesto tarybos narys (councilman) bus vyriausiu kalbėtoju ir vadovaus delegacijai, kuri iš to mitingo bus siunčiama įteikti firmos viršininkui Frederick H. Ecker to mitingo ir šaukėjų organizacijos protestą prieš diskriminaciją.

Komunistai kviečia visus p r i e š i n g u s diskriminacijoms dalyvauti mitinge.

Diskriminacija Daro Mūsų Miestui Gėdą

Naujasis Stuyvesant Town, tos firmos gyvenamų namų projektas, yra atleistas nuo mokėjimo taksų už tą nuosavybę. Reiškia, tą skirtumą padengia viso miesto gyventojai, be skirtumo, kiekvienas taksų mokėtojas, vienokioje ar kitokioje formoje, damokėdamas dalelytę to, ko nedamoka anas.

Davis nurodinėja, kad diskriminacija bendrai yra neįstatymiška mūsų mieste. Juo labiau yra aršiu paneigimu demokratijos diskriminavimas įstaigoje, kurios išlaikymo lėšas neša visi. Gi Metropolitan firma neįleidžia negrų.

Ta mūsų mieste padėtis yra taip gėdinga viso civilizuoto ir siekiančio tautų sugyvenimo taikoje pasaulio akyse, jog Jungtinės Tautos, nežiūrint didžiausios stokos butų, panaikino kontraktą pasirenduoti nuo tos firmos 900 apartmentų, kuomet sužinojo, kad firma praktikuoja diskriminaciją, kad vienus jos narius įsileis, kitus ne.

Diskriminacija yra užkrečiama, kaip aršiausia cholera. Leisi diskriminuoti vieną grupę, diskriminuos visus. Užtektų kam nors mažiausiu dalykėliu nepatikti, kad likti be namų. **L. K. N.**

Kliubo Gaspadorius Sako: Dabar Ruoškimės Į Outingą

Ilgametis Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubo gaspadorius, **Juozas Zakarauskas,** andai pasakė šitų žodžių rašytojui:

—Kai tik praeis didžiulis Laisvės piknikas, tuomet visi privalome rimtai ruoštis prie savo outingo.

Laisvės piknikas praėjo, pasekmingai praėjo. Dabar Juozas sako:

—Visi, kas norite gražiai pasižmonėti, privalote ruoštis į Piliečių Kliubo outingą, kuris įvyks **š. m. liepos 20 d., Linden, N. J.**

Busai jau užsakyti, tikietai gatavi ir pardavinėjami. Kiekvienas, įsigijęs tikietą, sėsis į busą, — busai sustos ties Piliečių Kliubu (Union Ave. ir Stagg St., Brooklyne) ir iš čia busai pasileis į Lindeną. Per dieną kliubiečiai ir jų draugai pasižmonės Liberty Parke, o vakare busai ir vėl juos pargabens ten, iš kur paėmė.

Beje, Juozas Zakarauskas neseniai buvo iš naujo išrinktas kliubo gaspadoriumi. Jam kliubo reikalai visuomet prie širdies ,— jis jais rūpinasi ir jis mano, kad dabar galima Kliubas tikrai pastatyti ant gerų kojų medžiagiškai.

Sutinku su Juozu ir sakau: Taip, dabar tenka visiems, kurie nori smagiai pasižmonėti, ruoštis į Brooklyno Lietuvių Piliečių Kliubo outingą, įvyksiantį š. m. liepos 20 d., Linden, N. J. **Kliubietis.**

FILMOS-TEATRAI

Ilgaamžis veikalas "Life With Father" būsiąs perstatytas paskutiniu kartu šio šeštadienio vakarą, liepos 12-tą, Alvin Teatre. Jis bus išsilaikęs 401 savaitę, suvaidintas 3,205 kartus. Užsidaryti buvo žadėjęs ir pirmiau, bet vis suskubdavo jį matyti dar nemačiusieji ar norintieji dar kartą matyti ir vis prailgindavo veikalo gyvenimą.

NAUJA RAŠTINĖ BROOKLYNE

Parankumui brooklyniečių mūsų kostumerių, mes pranešame, kad atsidarė nauja mūsų raštinė Brooklyne, kuri yra —
571 Atlantic Ave., kamp. Flatbush ir 4th Aves.
priešais L. I. R. R. stotį.

MAISTO IR DRABUŽIŲ PUNDELIAI
Visi Muitai čia Apmokėti — Pilnai Apdrausta.
Maisto Pundeliai nuo $11.84
Drabužių Pundeliai nuo $42.81
Tos kainos tik Rusijon.
Kainos dėl kitų šalių suteikiamos pagal reikalavimą.

HENRY D. MAHLER, INC.
BRONX: 500 E. 164th St. Take Third Ave. "L" to 161st St. Station
MANHATTAN: 637 Second Ave. Between 34th and 35th Streets
Mott Haven 9-5300

Lietuvių Laisvės Radio Klubo Reikale

Lietuvių Laisvės Radio Klubas puikiai gyvuoja. Žmonės klausosi Klubo programos oro bangomis kiekvieną nedėldienio rytą per stotį WBYN, 1430 klc., nuo 10:30 val. iki 11 val.

Šį sykį gavome narių ir rėmėjų sekamai:

Jonas ir Ona Chesnai, Richmond Hill, N. Y., $25.

Mike Panelis, Bayonne, N. J., $15.

Po $10: Kazys Kairis, Brooklyn, N. Y.; Juozas Zeidat, Brooklyn, N. Y.; Aido Choras, Brooklyn, N. Y.; LDS 3-čia Apskritis ir Kazys Steponavičius, Cliffside, N. J.

Vincas, Antanas ir Ona Malinauskai ir duktė Elena Moody, Brooklyn, N. Y., $9.

Po $5: Juozas Stankaitis, Woodhaven, N. Y.; Antanas Baltaitis ,B'klyn, N. Y.; Ignas Bečis, Elizabeth, N. J.; J. ir M. Smithai, Bethlehem, Conn.; Juozas ir Ona Kairiai, Ridgewood, N. Y.

Po $3: V. ir A. Paukščiai, Richmond Hill, N. Y.; Margaret Nargelienė, Flushing, L. I.

J. A. Jerome, Barre Plains, Mass., $2.50.

Po $2: Juozas Vanagas ir Ona Kondrotienė, (savininkai Joann Rest. ir Bar), Catskill, N. Y.; Rojus Židžiūnas, B'klyn, N. Y.; Kazimiera Petlitzkienė, Maspeth, N. Y.

Po $1: A. Globičius, Newark, N. J.: Antanas Bieliauskas, B'klyn, N. Y.; Julius Korris, B'klyn, N. Y.; Pranas Buteliauskas, Brooklyn, N. Y.; Povilas Rainis, B'klyn, N. Y.; Katrina Reklienė, Maspeth, N. Y.; Petras Satkus, B'klyn, N. Y.; J. Balčius, B'klyn, N. Y.

Širdingai dėkojam virš minėtiem prieteliam. Gavome daugiau narių ir rėmėjų, kurių pavardes ne už ilgo paskelbsime.

Visais radio programos reikalais rašykite į Klubo sekretorę, Lillian K. Belte, 427 Lorimer St., B'klyn 6, N. Y. Čekius ar money-orderius išrašykite: **Lithuanian Liberty Radio Club.**

Pranešimus - pasiskelbimus per radio prašome priduoti ne vėliau, kai **trečiadieniais,** mirties skelbimus galite priduoti penktadieniais.

Širdingai ačiu už jūsų gražų kooperavimą išlaikyme šio Klubo programos.

LLRK sekr.

Svečiai

Praėjusią savaitę pas brooklynietį Frank Žuką su šeima svečiavosi jų giminės Ig. Liuzinai iš Binghamton, N. Y. Geri laisviečiai, jie visi dalyvavo ir dienraščio Laisvės piknike, taipgi apdovanojo L. L. Radio Klubą. (Vakar dienos Laisvėje, ne pilnai gautos informacijos pasekmėje, žinia išėjo klaidingai. Atsiprašau abiejų.)

★ ★ ★

Liepos 8-tą laisviečius atlankė ilgametis Laisvės skaitytojas ir patrijotas Jonas Mineikis su dukra Mrs. Stella Stanley ir jos jaunamete dukryte Geraldine iš Montello, Mass. Apžiūrėjo visą įstaigą ir apdovanojo penkine.

Šį kartą jie atvykę lūkuriavizitui, į šermenis savo giminaičio žmonos Josephinos Mineikienės, gyvenusios 67 Hudson Ave. Ji mirė liepos 6-tą, palaidota 9-tą. Atvykę paneikšti užuojautą velionės vyrui ir sūnui, Juozams Mineikiams.

★ ★ ★

Liepos 9-tą lankėsi philadelphietis George Martin, senas Laisvės skaitytojas ir rėmėjas. Jis čionai atostogauja, svečiuojasi pas savo artimuosius. Taipgi turėjo ir svarbių reikalų Metropolyje esančiose įstaigose. Laisvės reikalams dovanojo penkinę. **R.**

KOKIŲ KONTESTŲ ĮSAMA!

Šiomis dienomis New Yorko Vaikų Globos Draugija pravedė mergaičių kasų kontestą, su pažymėjimais skirtingiausioms. Dalyvavo 51 mergaitė. Požymius davė už trumpiausias kasas, ilgiausias, storiausias, daugiausia. Iš to viso mergytėms buvo įvairumo ir. akstinimas sveikai užlaikyti savo plaukus.

MIRĖ

Onufry Martin, 56 m. amžiaus, gyveno 118 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y., mirė namuose, liepos 7 d. Kūnas pašarvotas graboriaus J .Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks liepos 10 d., Mt. Olivet kapinėse. Velionis paliko nuliūdime seserį ir brolsūnį.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi graborius J. Garšva.

Apsivedė

Liepos 3 d. sukūrė naują šeimos židinį Valentina Venckūnaitė (duktė Vinco ir Onos Venckūnų) su Al. Nevinsku. Abu buvę argentiniečiai.

Valentina yra veikli aidietė, taip pat Vyturėlio narė. Tikiuosi, kad nepamirši ir toliau veikti Vyturėlyje, o į Aidą ateiti abu. Alekas yra buvęs armijoje apie tris metus, saržento laipsnyje.

Išvyko medaus mėnesį praleisti Rochesteryje, Niagara Falls ir dar kur nors kitur.

Linkiu daug laimės naujame gyvenime. **N. N.**

Gerai Atostogavę

Marijona ir Pranas Krungliai, brooklyniečiai - woodhavenіečiai, atostogų proga buvo nuvykę pas Joną Petrušaitį su šeima į Fairfield, Conn. Petrušaičiai labai draugiškai ir svetingai priėmė, buvo sukvietę visą šeimą į pobūvį su svečiais. Krungliai sugrįžo labai pasitenkinę savo ten apsilankymu ir dėkingi Petrušaičių šeimai už malonų priėmimą.

Petrušaičiai yra dienraščio Laisvės skaitytojai ir rėmėjai, kaip kad ir Krungliai. **R.**

Rado Jūroje Palaidotą Kūdikį

Prie Sands Point, Long Island, pajūryje rastas kūnelis mažo šviesiaplaukio berniuko. Skrodimas parodęs, jog kūdikis ne prigirdytas, bet miręs kokiu kitu būdu. Matomai, bandytas palaidoti jūroje — įvyniotas į du blanketus ir namie siūtą kaldrą, kurioje buvę įrišti du svariniai akmenys.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Nastei Buknienei Padaryta Rimta Operacija

Nastė Buknienė, aidietė ir gabi scenos mėgėja, vaidintoja, yra ligoninėje, — Memorial Hospital, New Yorke.

Praėjusį antradienį, liepos 8 d., jai buvo padaryta rimta operacija.

Kaip ir kiekvienas asmuo, po operacijos Nastė buvo silpna, bet greit atgavo pajėgas ir tikimasi, kad ji greit pilnai sutvirtės.

Memorial Hospital yra 68-toj gatvėj, arti 1-st Ave., New Yorke.

Lankymo valandos: kasdien tarp 1:30 ir 3:00 val. po pietų; vakarais (apart sekmadienių): tarp 7:30 ir 8:30 val.

Nuoširdžiai linkime draugei Buknienei greit pasveikti!

Gale savaitės 503 asmenys Coney Islande gavo "tikietus" į teismą ir ten sumokėjo $920 už įvairius smulkius prasižengimus pajūrio švarai. Teisėjas pastebėjo, jog tai labai mažas skaičius, atsižvelgiant į minias dalyvavusių. Reiškia, pramokstame tvarkos.

PRANEŠIMAS

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Literatūros Draugijos 1 kuopos susirinkimas įvyks liepos 10 d., Laisvės salėje ,419 Lorimer St., 8 v. v. Visi nariai būtinai dalyvaukite, nes turėsime atlikti svarbų reikalą, nominuoti viršininkus į LLD Centrą 1948 metams.

Kurie dar nepasimokėjote duoklių už 1947 m., ateikite pasimokėti. Gausite knygą "Prisikėlusi Lietuva" ir žurnalą "Šviesa," 2-ras numeris. — G. K., org. (157-158)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja didelis furnišiuotas kambarys. Galima lengvus valgius pasidaryti. Visi įtaisymai, gesas, karštas vanduo, kabinetai. Prašome kreiptis po antrašu: 200 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y. (157-159)

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Banketų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Pulkus stelčius su naujausiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

Frank Givis
Taiso Visokius Namų Rakandus - Furniture. Sutaiso Medį ir Permalіevoja.
Repairing & Upholstering
Bar Varnishing, Carpenter Work
Polishing & Finishing
Kurie turite pataisymui rakandų, parašykite man atvirutę, aš ateisiu į jūsų namus ir padarysiu aprokavimą. Jūs stebėsitės mano geru darbu.
FRANK GIVIS
75 Johnson Ave., Brooklyn, N. Y.

Duonkepiam Pakėlė Algas

Septynios stambios duonos ir pyragų kepyklų firmos, operuojančios 17 šapų, su 3,-200 darbininkų, sutiko pakelti algas po 15 centų per valandą, kad išvengti streiko. Tarpininkavo valdinis taikytojas Joseph R. Mandelbaum.

Tarpe susitaikiusių su darbininkais yra Ward, Drake, General, Continental, Purity, S. B. Thomas, Gottfried.

Tebėra užstreikuota Hanscom Baking Corp. ir jos krautuvės.

James Carr, 47 m., bronxietis, tapo užmuštas darbe Consolidated Edison šapoje, ant jo galvos užkritus dviejų dešimtų svarų šriubui, iškritusiam iš turbinos dankčio.

Gaisragesiams Palengvės Darbas

Gaisragesybos departmentas pašaukė sveikatos egzaminams 228 kandidatus į naujus gaisragesius. Išlaikiusius, oficialiai priims liepos 16-tą. Tuomi departmentas būsiąs atpildytas, turėsiąs 8,756 gaisragesius ir sugrąžinsiąs trijų platūnų sistemą. Iki šiol jie tebedirbo dviemis, kaip kad buvo pradėta pradžioje karo, dėl stokos darbo jėgų.

David Cecil Boyes, 20 m., buvęs Anglijos marinas, 5 kartus bandė patekti į Jungtines Valstijas slapta, bet vis jį pagavo ir deportavo.

Mrs. Helen Marmor, 25 m., rasta pridususi gasu savo apartmente, 9 E. 36th St., New Yorke. Ją nuvežė į Bellevue ligoninę.

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 Grand Street, (Skersai nuo Republic Teatro)
Brooklyn, N. Y. Telefonas EV. 4-8698

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.
PIETŪS 60c. Iš 5-ių patrovų
VAKARIENĖ 85c Iš 7-ių patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

Didelis Išpardavimas!
Daimantai, Laikrodžiai, Platinumai ir Džiuleriai
Parduodami Labai Nužemintom Kainom.
Nepaprastai Žemom Kainom!
Aukso, Platinum Žiedai, Kryžiai, Laketukai,
Branzalietai ir Spilkos.
Taipgi Links ir Pendants
DIDELIS SANDĖLIS IŠPARDAVIMUI
STEBINANČIAI ŽEMOM KAINOM
Compaktai, Perlai, odos dirbiniai paauksuoti džiuleriai ir daugybė kitokių daiktų ir daiktelių Nužemintom Kainom.
Religijiniai daiktai, abrozdai ir stovylukės nužemintom kainom.
Ką Tik Jūs Pirksite, Stebėsitės Kainų Nuženiminu.
ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn.